

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, L. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per 934
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VÁRNAY ELEMÉR

Leleki felkészülés

Az egyik angol lap, a Daily Express, kör-
rost intézett külföldi levelezőjéhez az iránt,
egész-e háború, vagy sem. Rendszerint a sa-
junkása teszi fel a körkérdést, ezúttal for-
m történt. A kérdés, amelyre felelni kellett,
titlanul nehéz, pedig ugyanaz, amelyet úton-
tén tesznek fel az emberek. És mindenki tud,
hogy milyen kevés pozitív tünetből kell vá-
adni és tudja azt is, mennyire nem de-
atív logikai munka az, amelyet az egyén a
küzdelemnél kifejt. Inkább a fantázia, hangu-
gy derű- és borulátás kérdése, hogy mit
szólnak a szörnyen aktuálissá vált kérdésre,
kinek feltételét inkább divatos társasjáték-
ekintik.

Egy komoly világlap csak akkor indul neki
észavazásszerű körkérdésnek, ha előre tud-
ogy nem lesz riasztó a válaszok eredmé-
A Daily Express ötletes és különleges mó-
lálta ki a közönség megnyugtására. A
áség mindenesetre hálás, különösen az a
z, amely hisz abban, hogy a sajtó többet tud,
amennyit megír. Sajnos azonban, magának
tónak kell megcáfolni ezt az öt misztikum-
rköltő hiedelmet. A sajtó felfűzi egy sorba
o eseményeit, azokat kommentálás nélkül
bűbitja és magára hagyja az olvasót, a maga
ai, vagy borús éleslátásával. A közönség min-
agját a várakozás nyugalmával szeretnénk
teni. Az ember szembilis lény, izgalmak-
r és önmagát szereti az izgalmak tüzeben
asztani. Ezt a neurotikus lelkiállapotot kell
nkéből kiküszöbölni. Az idők súlyosak, élet-
zó fordulatok jöhetnek. — ezt tudjuk. De a
őségeken és esetlegességeken felül kell ke-
ntünk és megacélozott idegekkel kell a jö-
néznünk. Nem azért, hogy abba bepillant-
hanem, hogy annak minden fordulatával
ben erősek legyünk és főleg, hogy ok nélkül
antsuk meg az élet normális menetét.

Ha tehát hozzánk intéznének olyan kérdést,
na a nagy angol lap munkatársaihoz intézett,
felelnék, hogy jóvendőmondáshoz nem ér-
mint ahogy mindenki csak a delphii iskola
ványaiként mondhat igent, vagy nemet arra
kérdésre, hogy lesz-e háború? De mindenkinek
essége a békeélet ritmusát fenntartani, min-
tíre nyugatóan hatni és nem élni vissza az
okre szenzációéhségével. A lelkek erősítő
orlatára van szükség és úgy, ahogy súlyt
lezünk a test fejlesztését szolgáló gyakorla-
ba, úgy most önrulomra, a normális életben
mély hitre, a nyugalomra, a békemunkára
szükség. Csak ez lehet férfias magatartás
sak ez méltó az idők komolyságához.

A ma élte derekán élő nemzedéknek sokkal
élménye van, mint az azt megelőzőnek.
zt jobban ért a tömegek lélektanához. Tud-
hogy az emberek tömegbe verődve elvesztik
olyságukat, önállóságukat, egyéniségüket.
magunk kultúrájának az erejét kell ön-
unkban megerősíteni, nemcsak, hogy annak
háló képessége legyen, hanem azért is, hogy
sokra hatni tudjunk és így saját szellemi
ekkel szugerialjuk azt, hogy békében élni,
gozni kell és a mai irítált korban, amelyben
ádegek izgalmaiktól vannak impregnálva vé-
gűzik az élet sablonos, kiszabott munkáját.
Kérdés nélkül. A munkás-ember elszántságá-
v és azzal a hitével, hogy a gondviselés a vég-
perekben döntően lép közbe és békét, fejlő-
t és nyugodt életet ad az emberiségnek.

Ciano és Ribbentrop pénteken találkoznak

Elhagyta Leninigradot a katonai küldöttség és pénteken
Moszkvában lesz

Mussolini közvetíteni fog a danzigi ügyben

Angliának újabb engedményt kell tennie
a szovjetpaktum miatt

Londonból jelentik: A Press Associated
diplomáciai levelezője írja, hogy Halifax kül-
ügyminiszter tegnap hosszabb kihallgatáson fo-
gadta Sir William Strangot, a külügyi hivatal
középeurópai osztályának főnökét. Strang, mint
ismeretes, hosszabb időn át Moszkvában volt és
résztvevett az ottani angol-francia-orosz tárgya-
lásokon. Hír szerint Strang nem tett formális
jelentést a külügyminiszternek, minthogy az an-
gol külügyi hivatal a moszkvai tárgyalások min-
den mozzanatáról ügyis értesültek. Csak

a saját benyomásait közölte a tárgyalások
alakulásából.

A közvetett támadás fogalmát eddig sehogyan
sem sikerült tisztázni és hír szerint

nagyon nehéz lesz ebben a tárgyban meg-
egyezésre jutni.

E héten egyébként újból megindulnak a tárgya-
lások és remélhető, hogy a párhuzamosan folyó
katonai megbeszélések jó hatással lesznek a dip-
lomáciai tanácskozásokra.

ANGLIÁNAK ÚJABB ENGEDMÉNYEKET KELL TENNI

Párisból jelentik: Bonnet külügyminiszter
tegnap kihallgatáson fogadta Surics párisi juro-
szláv követet. Úgy tudják, hogy a megbeszélés-
en a moszkvai tárgyalások ügyét vitatták meg.

Mussolini közvetít a danzigi kérdésben

Londonból jelentik: Tegnap félhivatalosan megerősítették azt a hírt, hogy Mussolini mi-
niszterelnök hajlandó közvetíteni a danzigi viszályban. A német fővárosban bznak a Duceban,
aki már egy évvel ezelőtt is megmentette Európát a háborús veszélytől, hogy ezúttal is békét
hoz létre a szemben álló felek között.

Ribbentrop és Ciano találkoznak

Német lapjelentések szerint Ciano gróf olasz
külügyminiszter pénteken Münchenbe érkezik és
nyomban folytatja útját Salzburgra, ahol talál-
kozni fog Ribbentrop német külügyminiszterrel.
Hitler kancellár szerda este óta Salzburgra
tartózkodik, ahol elsőízben vett részt az ünnepi
játékokon.

FÖRSTER DANZIG MIHÁMARI CSATLA- KOZÁSÁT JÓSOJLA

Az Excelsior munkatársának sikerült Förs-
ter körzetvezetővel beszélgetést folytatni, ami-
kor az a danzigi repülőterre érkezett.

Az újságíró kérdést intézett hozzá, hogy
miről folyt a berchtesgadener tanácskozás. Förs-
ter az alábbiakat közölte:

— A megbeszélések eredményéről semmit

Tanácskozást folytatott Bonnet külügyminiszter
a párisi angol ügyvivővel is. Az Oeuvre értesülé-
se szerint a Moszkvából hazaérkezett Strang ál-
lítólag közölte, hogy

a moszkvai megegyezés érdekében Angliá-
nak újabb engedményeket kell tenni,

Ennek ellenére egyelőre nincs szó arról, hogy
London újabb utasítást küldene a moszkvai an-
gol nagykövetnek. Hír szerint szovjet-részről ra-
gaszkodnak ahhoz, hogy

a katonai megegyezés még a politikai meg-
állapodás előtt jöjjön létre.

POLITIKAI JELENTŐSÉGE VAN A NÉMET NAGYKÖVETEK LÁTOGATÁSÁNAK

Londonból jelentik: Dirksen londoni német
nagykövet tegnap megjelent az angol külügyi
hivatalban és Halifax külügyminiszterrel tanács-
kozott. Ez a megbeszélés nagy feltűnést keltett,
mivel egybe esett Welceek párisi német nagykö-
vetnek Bonnet francia külügyminiszterrel tett
látogatása időpontjával. Az esti órákban a ki-
hallgatásról Londonban hivatalos jelentést adtak
ki és közölték, hogy Dirksen megjelenése csupán
udvariassági látogatás volt, mivel nyaralási sza-
badsága előtt elbűszott az angol külügyminisz-
tertől. A News Chronicle azonban

politikai jelentőséget tulajdonít a két láto-
gatás egyező időpontjában.

sem mondhatok. A birodalomhoz való csatlako-
zásunk bizonyos, mert soha nagyobb szükségünk
erre nem volt, mint most. Háborút nem aka-
runk és érthetetlen, hogy Anglia és Franciaor-
szág hogyan bátoríthatják olyan nagy mérték-
ben Lengyelországot. A két demokrata nagyha-
talom egyenesen díjat helyez kilátásba Lengyel-
országnak, ha háborút kezd.

Mi danzigiak csak egyet akarunk: Vissza-
térni a birodalomhoz!

Hogy ez mikor történik, arra pontos választ
nem adhatok, csak annyit, hogy nagyon hamar.
Én magam nem hiszek a háborúban, csak a bé-
kében, de ehhez az szükséges, hogy a demokra-
ta hatalmak részéről jóakaratot lássunk.

„Hitler nem kockáztatja könnyen egyetlen német katona életét sem“

Berlinből jelentik: Brauchitsch tábornok, a német hadsereg főparancsnoka, csütörtökön a düsseldorfi Reinmetal-Barsig üzemek munkásai előtt beszédet mondott, amelyet az összes német rádióállomások közvetítettek. Brauchitsch tábornok beszédét valamennyi német hadiipari üzem munkása hallgatta. A tábornok beszédében többek között a következőket mondotta:

— A világ legjobb munkása a világ legjobb fegyverét gyártotta a világ legjobb katonája számára. Ezért elsősorban a német katona mond nektek köszönetet.

Beszéde további során a tábornok kiemelte a német katona és munkás közötti bajtársi viszonyt és bejelentette, hogy további intézkedéseket hoznak a bajtársasság kimélyítésére. Munkásokat hívják a hadsereg gyakorlatára, hogy értékelhessék az általuk gyártott fegyverek hatékonyságát. Hasonlóképpen katonák fogják

meglátogatni a hadiipari üzemeket, hogy tanulmányozzák a fegyvergyártásnak. Kijelentette a tábornok, hogy

a hadianyaggyárakban való munka egyenértékű a frontszolgálattal.

A birodalomnak fegyverkeznie kell, mert amikor védtelen volt, lenézték, de ennek egyszer s mindenkorra vége. A német birodalom nem érzi annak szükségességét, hogy másokat megfélemlítsen, de nem is hagyja magát megfélemlíteni.

— Mint a Führer belső munkatársa, biztosíthatlak benneteket, hogy a német nép vezére nem kockáztatja könnyen egyetlen német katona életét sem, de azon a napon, amikor Hitler az utolsó és legfelsőbb tétet kéri tőlünk, biztosak lehetünk abban, hogy nincs más út, mint amely elvitathatatlanul szükséges néptünk megmaradására — fejezte be beszédét Brauchitsch tábornok.

A francia-angol katonai küldöttség Leningrádból Moszkvába utazott

Leningrádból jelentik: Palasse tábornok, francia katonai attasé, Luguet ezredes, légügyi attasé és Firebrace ezredes, angol katonai attasé csütörtökön délelőtt elhagyták az Astoria szállodát, hogy felkeressék az angol és francia katonai missziót, amely az éjszaka folyamán a City of Exeter hajón Leningrádba érkezett. Dragun, a hadügyi népbizottság külügyi osztályának vezetője Moszkvából érkezett meg és kilenc órakor Cibisov tábornok, a leningrádi kerületi vezérkari főnökének és kíséretének társaságában felszállt a City of Exeterre, hogy üdvözölje a vendégeket. A bemutatkozás után a katonai misszió tagjait az Astoria-szállodába kísérték, ahol a szovjetkormány vendégei. Este folytatták útjukat Moszkva felé. A lakosság körében mély benyomást keltett a katonai bizottság egyenruhája, mert a forradalom kitörése óta Leningrádban külföldi katonatisztek egyenruhát nem viseltek. A szovjethatóságok kifejezett kérelmére vetették fel egyenruhájukat a francia és angol tiszték, mert a szovjetkormány így akarta nyilvánosságra hozni a lakosság előtt a francia és angol katonai megbízottak megérkezését szovjet területre.

JAVULT A HÁROMHATALMI SZERZŐDÉS ALÁÍRÁSÁNAK KILÁTÁSA

Párisból jelentik: A külügyminisztériumhoz közelálló körökben tegnap este azon véleményeknek adtak kifejezést, hogy az angol-francia-szovjet paktum megkötésének kilátásai javultak. A bizakodást igazolja az a megbeszélés, amely tegnap folyt le Bonnet külügyminiszter és Surich párisi szovjet nagykövet között. Párisban azt mondják, hogy a Szovjetunió most előzékenyebbé vált Franciaországgal és Angliával szemben.

A Star című londoni lap tudni véli, hogy az angol-francia-orszós tárgyalások olyan stádiumban vannak, hogy a szerződést még az angol par-

Járórharc a német-lengyel határon

A Renter iroda jelenti: Hivatalos közlemény szerint a lengyel határon szolgálatot teljesítő német járőrök egyik tagja átlépte a határt.

Tűzharc keletkezett a lengyel határőrökkel, amelyek következtében a német járőr megsérült. A hivatalos jelentés szerint a német őrség három tagból állt és miután a határjelző oszlop előtt 300 méterre figyelmeztették őket a határ közeliségére, nem voltak hajlandók megállni, hanem az egyik katona átlépte a határt. Magánforrásból származó értesülés szerint az incidens már két nappal ezelőtt játszódott le.

DALADIER OKTÓBERBEN FELOSZLATJA A KAMARÁT?

Párisból jelentik: A francia kamara folyosóin tegnap az a hír terjedt el, hogy Daladier miniszterelnök

ez év októberében feloszlatja a kamarát és kiírja az új választásokat

annak ellenére, hogy csak rövid idővel ezelőtt kormányrendelettel az 1940-ben megtartandó választások időpontját két évvel kitöltötték. A radikális-szocialista politikusok rámutatnak, hogy Daladier miniszterelnök kétségtelenül megkapja a szenátus hozzájárulását a kamara feloszlatásához,

ha a nemzetközi helyzetben addig enyhülés áll be.

A francia politika történetében ritka esemény a kamara feloszlatása és mindazok, akik ezt a po-

lament nyári szünete alatt alá fogják írni. Chamberlain a szerződés jóváhagyására külön ülészeket hív össze.

A Star című angol lap biztos helyről szerzett értesülés alapján közli, hogy az angol parlament, amely néhány nap előtt kezdte meg szabadságát, nem a kitűzött határidőre, október 3-ra, hanem jóval hamarabb fogják összehívni. Hír szerint ez Chamberlain egyenes kívánságára történik, aki a kormány jelentését kívánja nyilvánosságra hozni a külpolitikai helyzetre vonatkozóan.

A NÉMET KÖVETEK BONNET ÉS HALIFAX KÜLÜGYMINISZTEREKNÉL

Von Dierksen londoni német nagykövet szerdán hosszas kihallgatáson jelent meg Halifax lord külügyminiszternél. Ismeretes, hogy kedden Welczek párisi német nagykövet szintén hosszas tárgyalást folytatott Bonnet francia külügyminiszterrel.

ALHÍR MUSSOLINI SZIVROHAMÁRÓL

Rómából jelentik: Az egyik amerikai hírügynökség világgá röpitette azt a hírt, hogy Mussolini súlyos szivrohamot kapott és a hadgyakorlatokról repülőgépen szállították Bolognába.

Illetékes olasz körökben ezt a híresztelést egyúttal kitalálásnak tekintik. Az amerikai hírügynökség jelentése egyébként a legnagyobb felháborodást váltotta ki és a legélesebb hangon utasítják vissza ezt az állítást. Ezek a sajtó epéjükbe fulladt emberek — mondják olasz körökben — nem tudják megállni, hogy világgá ne kürtöljék azt, ami tulajdonképpen vágyálomuk és ilyen módon önmagukat leplezik le. Hogy

teljesen légből kapott híresztelésről van szó, kitűnik abból, hogy Mussolini szerdán megjelent a Carmen opera szabadtéri előadásán, ahol a huszezer főnyi közönség lelkesen ünnepelte.

litikai eszközül felhasználni akarták, a múltban is abba a gyanuba kerültek, hogy diktatori hajlamaik vannak.

Förster csütörtöki beszéde

Danzigból jelentik: Förster Albert körzetvezető csütörtök este 9 órakor tartott beszédet többek között a következőket mondotta:

— Egyetlen dolog, amit Danzig akar és amelyhez a birodalom teljes támogatását ígéri, hogy teljesítsék jogos követelését.

A továbbiakban a körzetvezető ezeket mondja:

— Danzig vissza akar térni és vissza is fog térni a birodalomhoz, a kancellár állapít meg ennek az időpontját. Készek vagyunk arra, hogy védekezzünk, mivel a német hadsereg Európa legerősebb hadseregére támaszkodhatunk.

Szeptember 9-én Kolozsvárra érkezik II. Carol király Öfelsege

Kolozsvárról jelenti tudósítónk: Az Astra román kultúregyesület ebben az esztendőben Kolozsvárról tartja évi közgyűlését. Öfelsege, II. Carol király, aki, mint ismeretes, az egyesület

díszelnöke, személyes jelenlétével tisztelt kongresszust. Az Astra ezévi kongresszusa napon át tart, szeptember 9-én kezdődik és zenegyedikén fejeződik be.

Habsburg Ottó Londonba megy

Londonból jelentik: A munkáspárti Daily Herald megerősíti azt a hírt, hogy Habsburg Ottó főherceg rövidesen Londonba érkezik. Azt is írja a

lap, hogy Ottó főherceg hívei körében azt hiszik, hogy Magyarországon a közeli jövőben visszatérnek a monarchiát.

Háromévi legház valufacsempészésért

Budapestről jelentik: Még az elmúlt szeptemberében a detektívek Magyarországot letartóztatták Heller Lipót 40 éves bucu textil- és gabonakereskedőt, aki 34.000 pengő értékben aranyérméket és aranyrudakat akart határon átsempészni. Az uszorabírósg H hónapokkal ezelőtti fizetési eszközökkel visszaélés címén 3 évi fegyházra, 10.000 pengő büntetésre, továbbá 5000 pengő vagyon elvesztésére ítélté, az országból kitérítette és a visszatéréstől örökre eltiltotta. Heller ellen Heller annak idején semmiségszert jelentett be. A kúria ma tárgyalást ígért, a semmiségi panaszt elutasította és az ellene hozott bírósági ítélet jogerőssé vált.

Mandzsu követség Budapesien

Az Osservatore Romano hingsinki táviratából, amely szerint a mandzsu államtanács elhatározta, hogy Budapesten mandzsu követséget állít fel. A követség felállításáról szóló rendelet augusztus 26-án terjesztik aláírás előlából a császári Diplomáciai körökben a követ személyével kapcsolatban Nobusava Hsimamura karbini megbízottát emlegetik.

Serano Sunner Spanyolország második személyisége

Burgosból jelentik: Quipeo de Liano tábornok néhány nap óta Rómában pihen, visszatér a városba, ahol kihallgatáson jelent meg Jordani tábornok előtt. Serrano Sunner a politikai junta kérése folytán kinevezése folytán a spanyol állam második személyiségévé lépett elő. A falanxból, amelynek vezetője lett Serrano Sunner, kerülnek ki a jövőben a miniszterek.

Fogolycsere Lengyelország és Danzig között

Varsóból jelentik: Lengyelország és Danzig szenátus között fogolycserét hajtottak végre. A danzigi hatóságok tegnap délután szabaddá engedték Lipinsky lengyel vámfelügyelőt, hétfőn 18 hónap börtönrre ítélték. Lipinsky badonboesztása után azonnal Lengyelországba utazott. A lengyel hatóságok szabadlábrahagyták Müller danzigi állampolgárt, akit a lengyel nemzet megsértése miatt 8 hónapi fegyházra ítélték. A danzigi hatóságok szabadon engedték Schultze lengyel állampolgárt is, azért tartóztatták le, mert Lipinsky mellett vallomást.

Bombamerénylet a nyitrai zsidótemplom ellen

Nyitráról jelentik: Ismeretlen tettesek dán éjszaka bombamerényletet követtek Pál-uccai zsidótemplom ellen. A merénylők a templom ablakon keresztül pokolgépet dobtak a templomba, majd gépkocsin elmenekültek. A pokolgép felrobant, de nagyobb kárt nem okozott.

Hogyan szerezte meg egy francia repülőgép a levegő „Kék szalag”-ját?

Beszélgetés Henri Guillaumet francia pilótával, aki most először repülte át huszonnyolc óra alatt tíz utassal az északi Atlanti óceánt

Párisból írják: Henri Guillaumet neve fogalom a francia légi forgalom történetében. Guillaumet volt az első, aki arra vállalkozott, hogy egy régi óriási hidroplánnal, a „Lieutenant de Vaisseau Paris”-val és tíz főnyi legénységgel átrepülje leszállás nélkül az északi Atlanti óceánt Newyorktól Biscarosse-ig, Dél-Franciaorszáig. Az ut próbárepülésnek számít, mert a francia légi forgalom egyik főambíciója, hogy a rendszeres transz-óceán-közlekedést repülőgépen bevezesse és az amerikai „clipper”-forgalom mellett, francia transz-óceán-forgalom is rendszeres járatokat indíthasson. Guillaumet-nek kedvezett a szerencse. Eppen július 14-én, Franciaország nemzeti ünnepén sikerült a nagy kísérlet — Amerika és Franciaország összeköttetése légvonalban. A huszonnyolcórás, megszakítás nélküli utról beszélt nekünk Guillaumet kapitány, akinek nem ez a legelső merész légi kalandja.

4000-SZER A CORDILLERÁK FÖLÖTT

Talán emlékeznek rá, hogy 1930 júniusában veszedelmes kaland hőse volt ugyanez a Guillaumet kapitány: Franciaország légi Európa-körútján vett részt. Mielőtt elindult volna, 4000-szer repülte át a Cordillerákat, 32-szer Mermozsal együtt a déli Atlanti óceánt és legalább 10.000 órányi repülőidőt volt már mögötte. De ez egyszer nem sikerült a Cordillerákon simán átkelni. Egyszerre csak, 6000 méteres magasságból zuhanni kezdett a gép, amely hirtelen hóvihár közepette leálló motorokkal küzdött a rettenetes szél és fagy ellen. Guillaumet az utolsó perc-

ben, mielőtt a Cordillerák egyik elhagyott hegylánca hómézejére zuhant volna, „felfogta” a gépet, de már csak orrai lefelé érkezett meg, aránylag szelíden, a tizméteres hóba. Neki magának nem történt baja, de a gép összezúzódott. És Guillaumet ott állt a hósvatag közepén, ahonnan minden emberi lény legalább négy-öt nap járóföldre van, egyedül, egy kevés élelemmel és könnyen öltözve, az éhhalál és a fagyhalál között. Nem volt mit tennie, — nekiindult gyalog a rettenetes hósvatagnak és két 4000 méteres csúcs átugrásának. Gyaloglás közben egyszer hateres méterrel fölötté repülőgép zugott el: az Eurpa-tournee másik tagja. Guillaumet integett, ordított, — hiába. Senki sem látta meg odafent, a kollégák elrepültek felette. Mielőtt elindult, egy kövel összezúzott gépe oldalára felírta: „Nyugat felé indulok... Isten veletek!”

Öt teljest napig gyalogolt Guillaumet kapitány a hegylánc hósvatagján keresztül. Mikor végre az ötödik nap hajnalán egy öregasszony megtalálta a hóba rogyva, nem volt egyetlen ép darab ruhája, mindkét lába lefagyott és arra a felismerhetetlenségig felduzzadt. Öt napig nem pihent és nem aludt, mert megfagyott volna. Mindenki azt hitte, hogy a híres pilóta meghalt. De Guillaumet visszavezette kibirta ezt is. Hónapok óta újra felépült és újra kezdte távrepülőkísérleteit. Mikor utjáról érdeklődtek nála, a szültszavu sportember egyszerűen ennyit mondott: „Amit én akkor kibírtam, azt semmiféle állat nem bírta volna!”

A „tragacson” az Óceán fölött

Ugyanez a Guillaumet kapitány az, akit most egész Páris ünnepel. Ő maga meséli el nekünk annak a 28 órának a történetét, amely áthozta őt és tíz társát az Atlanti óceánra.

Öreg hidrolónom, a „Lieutenant de Vaisseau Paris” fényleg megszerezte Franciaországnak a levegő Kék Szalagját — mondja, egy szóval sem említve, hogy neki is volt egy kis szerepe ebben. — A gép maga tízéves, kérem, de kibír még vagy négy rekordot. A francia mérnöki technika diádala. És tessék megírni, hogy tíz ember, aki ennyire szívvel-lelélekkel és egy akarattal indul neki ilyen utnak, átjön az Óceánra, még ha a tragacs, amin repülünk, nagyon öreg is...

— Barátaim és utitársaim, Cariou (másodpilóta), Comet navigátor, Negri rádióosztály, Zapaton mechanikus, Bouchard, Le Morvan, Constatine gépének és Louis Couché főnököm az Air France Társaság transz-óceáni igazgatója, meg egy régi barátom, Antoine de Saint-Exupéry voltak velem.

SZERETJÜK A CSILLAGOKAT

Július 14-én, hajnalban minden készen volt az utra. Mindenki a helyén. Heves reggeli szél fu Uj-

A szlovákok Karmasin német államtitkár eltávolítását kéri Berlinton

Pozsony: Szlovak Press című lap Karmasin német kisebbségi államtitkárrel kapcsolatban a következőket írja: A napi politikát átváltó szlovákok a legnagyobb nyugtalansággal fogadták a cseh vidékről származó és ezért Szlovákiában talajtalan és a néptől távolálló Karmasin veszélyes ténykedéseit. Karmasint kutmérgezéssel vádolják és amióta Szlovákiába jött, buzgón fáradozik az n, hogy Szlovákia és Lengyelország illetve Szlovákia és Magyarország között a viszonyt elmérgesítse. Szlovákia együtt kíván működni Lengyelországgal és Magyarországgal. Legfőbb ideje volna, hogy illetékes német köröket felvilágosítsák arról, hogy ez a politika úgy Szlovákiának, mint a német birodalomnak kárára van, nagyon sajnálatos, hogy Szlovákiában a német érdekeket egy Olmützből való idegen képviseli. A szlovák közvélemény ezért erősen követeli, hogy vessenek véget Karmasin üzemlének.

tozás. Uj-Skócia fölött repülünk Saint Pierre Miquelon francia-amerikai városok felett. V kerülünk. A sötétség teljes. De Comet átnyujt pozíciójelző papírost: 123... Egy óra múlva Neuve felett leszünk. Ez a szárazföld utolsó mása. Innen nekivágunk a végtelen Víznek... szén Európáig többé semmi fix pont. — Le va bemászok a pilótakabinba és jelenti, hogy bemegyünk a rendes. Nem kell leszállni és új venni, amittl mindnyájan féltünk. Kicsit leedünk, hogy üdvözöljük Sainte Pierre városát denki tud érkezésünkről és az egész város arkon van. Bugva repülünk a tőmeg felett.

17 óra 30 perckor hagytuk el Saint Pierre riou beállította a robotpilótát és néhány órára: nul a kabinba, lefeküdni. Én veszem át a vez De nehogy azt higgyék, hogy a következő ó unatkoztunk... Éjfélig minden simán megy. torok csendesen működnek, alattunk a söt tükör szinte mozdulatlan. Nyugat felé megy nap valahol keleten elmaradt... 24 óra 30 p egyszerre csak valami zajt hallok a gépben. motor kihagy, semmi kétség... Le Morvan nyujt felém: „Vízpumpa elromlott, le kell álli. szánu motort...” Leállítom...

MINDENKI KAP EGY CSÉSZE KÁVÉ

Kicsit lassabban haladunk, de hálsten emelkedünk és a nagy gép így is már csak ó torral bár, de nyugodtan dolgozik és repül. C visszatér a pilótáulásba. Most én megyek p néhány órára. Semmi újság. Nyugodtan ébr motorzugásban. Az élet az óceán fölött rendes lyik tovább. Mindenki nagy csésze tejeskávé Visszatérek pilótáülésemhez. Közledünk Euró Igen. Le kell vajjon szállnunk Irországnban, b felvenni? Nem, mehetünk egészen Francia felé, alól július 14-ét akarjuk megünnepelni, mána.

Dél: a Bretagne mögöttünk van, az eső a is... A tenger tombol a fénynél és a napban. K mulva Biscaroseban leszünk...

Biscarose! Végre itt fekszik előttünk hangárjával, apró házacskáival. Odalenn nagy gépmadarunk nemsokára megpihenhet majd a szű úttól. Már látni a ránc váró tömeget, a Lassin lefelé ereszkedik a „Lieutenant de Va Paris”... Megérkezünk. A biztos földön álln motorok elhalálnak... elhallgatnak. Itthon vag 28 óra 30 perc alatt tettük meg az utat vorktől—Biscarosseig. Mienk az Atlanti óceán Szalagja... Így ünnepeltük meg a magunk mó nemzeti ünnepet, — július 14-ét

Megalakult a Magyar Népközösség lugosi tagozata

A romániai Magyar Népközösség lugosi tagozata szerda estére tervezte alakuló közgyűlése megtartását. Páll György főtitkár, Péter János országgyűlési képviselő és Bacsó Béla utaztak Lugosra. Engedély hiányában a közgyűlés megtartható nem lévén, a lugosi szervező bizottság a szomszédsági előljárók egyhangu határozata alapján a következő vezetőség került a lugosi Magyar Népközösség élére:

Elnök: Arató Andor lapszerkesztő. Alelnökök: Soós Lajos ref. lévita lelkes (kulturális), tróján József gyártisztviselő (gazdasági), dr. Udvardy László ügyvéd (társadalmi). Főtitkár: Csontos Gyula, főpénztáros: Kristóf József, ellenőrök: dr. Abraham Béla és Székei Gusztáv, ügyész: dr. Litsek Zoltán, gazda: Brandstetter József. Előljárási tagok kerületek szerint: I—II. ker. előljáró: Gyenge Gyula, titkár: Somogy György, pénztáros: Kapeza Gyula. III. ker. előljáró: dr. Udvardy László, titkár: Csontos Gyula, pénztáros: Kókay Gyula. IV. ker. előljáró: Kicsi József, titkár: Stift Kálmán, pénztáros: Simcsó Elemér.

KULTURÁLIS SZAKOSZTÁLY.

Elnök: Soós Lajos, titkár: Kicsi Lajos, tagok: dr. Abraham Géza, Brandstetter József, Csokány Károly, Faragó Ferenc, Brayer Károly, dr. Ince Béla, dr. Kovács László, Kosztaczkó Jenő, dr. Litsek Zoltán, Polyák Miklós, Schrei-

ner Dániel, Stift Kálmán, Wakner Sándor Zöld József.

GAZDASÁGI SZAKOSZTÁLY.

Elnök: Tróján József, titkár: Soós György, tagok: Ipari és kereskedelmi csoport Gyenge Gyula, Kókay Gyula, Mike Sándor, csó Elemér, Mike Sándor, Majoros József, József, Brayer Károly, Csorba Tihamér, Kő István, Szolcsik János, Kókay Lajos, kő Zsigmond, Tóth Dániel, Szabó András, zsár János, Herczeg János, Varga Mihály, kő István, Mocsári Pöschl József, Csiki Gy. Virág László, Király József, Sisák Imre, Orbán és Lelik.

TÁRSADALMI SZAKOSZTÁLY.

Elnök: Udvardy László, titkár: Csontos Gyula, tagok: Kormos Elemér (Jótekonyság-egylet), a Református Nőszövetség kiküldött Szedlacek Károly, Kertész István, Doma József, Szücs János, Szücs István, Virág József, Herczeg Béla, Kristó István, Erdős Ferenc, Herczeg Ferenc, Demeter Ferenc, Lencsik István, Kiss Bálint, Barabás Jenő, ti Pál, Lovász János, Majos Sándor, Sebes Pál, Bálint Lajos, Sulyok Károly, Mayerrenc, Szombat István, Jóó Sándor, Majoros Zsó.

A lugosi tagozat eddig több, mint kétfélezer tagot számlál.

SCALA

Péntektől kezdődőleg két nagy szenzáció kerül bemutatásra! A legkedvesebb, legédesebb DEANNA DURBIN A három kis ördög és a legjobb STAN-BRAN Fra Diavolo

o kislány és a szerelem

... a strandon a homokban. Elvezem az...
... egénekelt édes semmittevést. Elöttem a...
... lassan himbáldozik lefelé. Figyelemmel ki...
... hab-fiókat. Kecsese, vidáman virgoncan...
... ahullámok hátán. Csónak közeledik és a...
... bocska kétségbeesetten kapaszkodik bele...
... mibe, hogy pillanatok múlva önhalálba hull...
... rian szét a csónak oldalán.

... gótem a parti bokrok leveleinek szélbujtor...
... asofofása hallatszik. A folyó tulsó oldaláról vi...
... zszkát repít át a szél és én itt fekszem édes...
... sa. Odébb húzódok, hogy a lemenőben lé...
... rsutos sugarai elől valamiképpen menekül...
... tor különös történetre kell önkéntelenül fel...

... férj és nő ül a bokorban szorosan egy...
... t. A lány tizennyolc-húsz év körül lehet...
... sokkal több. A lány jóalakú, kecses fű...
... ngé finomabbá teszi vonalait. Nem láttam...
... bájjal és — ha lehet ezt a kifejezést...
... — lehiggadt bölcsességgel viselni ezt a...
... gyet rosszul rejtgető holmit.

... a kettőn gondolataikba mélyen elmerülve...
... ő kicsit nyitva felejtett száját. Ki tud...
... iltek volna szótlanul, ha az a megnevez...
... alami, ami két embert egymáshoz sodor...
... késztette volna őket, hogy ugyanabban a...
... hatalmasat sóhajtsanak. A kissé mulat...
... netre hangosan felkacagnak. A lány hír...
... fel fordult:

... Les Pistám — mondja. — Úgy hangzott...
... szerelmes levél megnyitása. Ettől kezdve...
... az elkövetkező eseményekre. Valahogyan...
... hogy még egy ártatlan csók sem fog elcsat...
... amit a lány mond, több lesz minden csók...

... Les Pistám, engedje meg, hogy a legelején...
... Amióta haza tért az egyetemről, mivolta...
... gyünk. Ha jó idő van, itt a strandon, ha...
... ég, nálunk otthon. Két éve múlt, hogy meg...
... egy mást — emlékszik még arra a szép hold...
... térére? ... És azóta, nem tudom mi az, ami...
... tés haját, szintelenül magával foglalkozom...
... tem van, elég reám tekintnie és már min...
... es előttem. Újabb és újabb találkozásaink...
... al jó ismerősként üdvözlöm itt-ott öszülő...
... aládi vonás), ami egészen furcsa kifejezést...
... k, ismerős már előttem a balkeze kis új...
... bosszúskás sebhely is, amit ezelőtt tíz év...
... dik gimnazista korában szerzett. Ezt is ma...

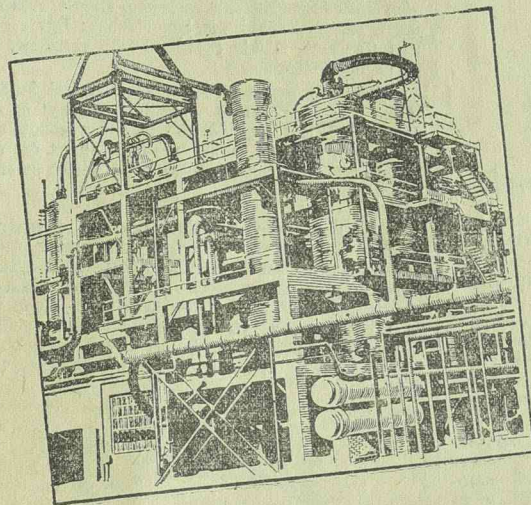
... gy hónapja van itthon Pista és ne vegye...
... ségnek, bár kicsit annak látszik, észre vet...
... gy egészen másképen néz reám, viselkedése...
... ott. Húsvétkor és karácsonykor, de külö...
... év előtt, talán csak szórakozást jelentettem...
... számára: „Fiatalember, akinek női társaság...
... a modern csiszolódjél” — mint mondani...
... Egy hónapi itthon léte óta valahányszor...
... k, furcsa melegség csillan ki a szeméből...
... először a párisi gyarmati kiállításon az ott...
... négerelnél figyeltem meg. Már nem gu...
... velem, nem mondja többé felvágósan „nézze

... ista, maga szerelmes belém. Ne, — kérem...
... akozzék. Megengedtem magamnak ezt a dá...
... hogy szemtől-szemben jelentsem ki. Pista...
... nyebár most negyedéves orostanhallgató...
... t éves, komoly fiú, én most multam tizen...
... udom magáról, hogy nehezen tartja fenn...
... maga is tudja, hogy engem a polgári mér...
... haladás jóléttel áldott, vagy vert meg a sors...
... szerencsétlenségnek nevezném. Pista, én...
... gyllem bevallani, szívós-örömet lennék a...
... sésége, ha orvos lesz. És mindennek ellené...
... em, — ne tegye.

... Most csodálkozva néz reám, a szája szög...
... ár ott villózik az a szentelen kis mosoly...
... szeretségünk kezdetén mindannyiszor vérig...
... ott. Tudhatja, hogy intőzetben nevelkedtem...
... avagyok maradt felfogási. A tudósok vitat...
... k azon, hogy az emberiség hány ezer éve...
... ön, nem érdekel közlelebről. De az tény...
... emberemlékezett óta túrt férfiúi femsőbb...
... kbe nevelte a férfi hős voltáról alkotott el...
... k. Nekünk romantika és misztikum kell. Azt...
... hogy érzik a sokat hangoztatott fem...
... és aki ez alól kivétel, az — erősti a sz...
... aga pedig, bocsásson meg, még csak nem is...
... hős. Ne tévesszük össze a fogalmakat, nem...
... futballhősre, vagy óceánrepülőre gondolok...
... szakmájában legyen kiváló. Ezt pedig csak...
... érheti el, ha nem nőül. Gyermekestrás mel...
... lehet dolgozni. Aldozatot hozni nem könnyű...
... a szeretniük valakit. Tisztában vagyok azzal...
... hogy megpróbáltatást jelent, amit magától ké...
... ön egy kicsit önkínzás is, de mégsem térek...
... ú és a lány kábultan a szerelemtől néznek...
... másra. Érzem, hogy ez a pillanat, amikor a

AZ UTOLSO 75 EV LEGERTEKESEBB TA-LÁLMÁNYA AZ OLAJFINOMÍTÁS TERÉN

AZ UJ UTTÖRŐ A Clearosol

oldási eljárás, mely egy eddig elérhetetlen minőségű autóolaj előállítását tette lehetővé.

Éz nem tulzás, hanem olyan tudományosan igazolt tény, oly nagy esemény, amely minden automobilistát a legközvetlenebbül érdekel.

Minden csepp ásványolaj termékétől fogva olyan gumiszerv, ragacsos és más káros részeket is tartalmaz, amelyek megnehezítik a kifogástalan kenést, elősegítik szenes és iszapos lerakódások képződését és ezzel egy sereg motorzavar okaivá válhatnak.

Az új, „Clearosol” oldási eljárás által sikerült az olaj tisztátalan és káros részeit tökéletesen elvonni.

Mobiloil

a román nyersolajból gyártott tiszta kenőanyag.

A Socony Vacuum New-York igazolja: **A román Mobiloil** kecseseb egyenértékű az **amerikai Mobiloil**-al

Kik kérhetik utólagos bejegyzésüket az állampolgári névjegyzékbe?

A Magyar Népközösség központi irodája a magyar lakosság tájékoztatására a következőket közli:

KIK KÉRHETIK UTÓLAGOSAN BEJEGYZÉSÜKET?

Azok, akik 1918. december elsején valamely erdélyi, bánági, körös, szatmár és máramaros-vidéki községben illetőséggel bírtak, vagy ezek egyikében születtek, az 1924. évi állampolgársági névjegyzékekből bármely okból kimaradtak és azóta sem lettek bejegyezve és nem optáltak idegen állampolgárságra. Kérhetik a bejegyzésüket azok is, akik 1924, 1928 és 1932. évi törvények alapján a törvényszéknél kérték utólagos bejegyzésüket, azonban a törvényszék fellebbezésüket elutasította.

A bélyegmentes bejegyzési kéréseket legkésőbb 1939. október 27-ig kell az illetékes községi előjárásnál iktatóra adni. A későbbi kéréseket nem lehet figyelembe venni.

A BEJEGYZÉSI KÉRES.

Az utólagos bejegyzés csak kérs alapján történik. Ehhez csatolni kell a következő két hivatalos bizonyítványt:

1. illetőségi (illetve születési) bizonyítvány.
 2. bizonyítvány arról, hogy nem optált.
- Az utóbbi hónapban eszközölt utólagos jelentkezések nem érvényesek és így az érdekeltek kötelesek újból jelentkezni, illetve bejegyzési kérvényt benyújtani. A mennyiben az eddigi jelentkezéseknél eddigi irataikat benyújtották, azokat kérjük ki és csatolják a mostani bejegyzési kéréshez.

szív húrjai pattanásig feszülnek, amikor a pohár csordultig megtelt, a szavak helyét átveszi az érzelem. Nem érdekelt már, hogy Pista mit felel, azt hiszem nem is felelt — szentségfőrs lett volna.

Kedves Júlia és Pista-Romé! Vigasztalhatatlan vagyok, hogy önkéntelenül végighallgattam magukat. Kérem, bocsássonak meg nekem. Köszönöm ezt a kis tanulmányt. Maguktól férj és feleség lesz. És Pista nem lesz soha nagy tudós, megmarad szürke, vidéki orvosnak. És így van ez jól, így szép ez. Akik így tudnak szeretni, azoknak a földön a helyük.

Paál János

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félve 400, egész évre 800 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félve 350, egész évre 700 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félve 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Virgonc Mathuzsálemek

A amerikai Rockefeller intézet biológiai osztályán lázasan folyik a munka. Az élettani kísérletek most már kétségtelen bizonyítékkal szolgálnak, hogy sikerül csakhamar kétszáz évi tartamra kinyújtani az emberi életet. És pedig nem kivételesen, hanem általában. Aki alkalmazkodik majd az új életrendi szabályokhoz és bizonyos kezelési eljárásoknak veti alá magát meghatározott időközökben, az egészen bizonyosan eléri a bibliai életkort, mondja a tudós Walker. Már pedig Walker nem a levegőbe beszélt, laboratóriumi munkát végez, lombikjaiban már ott forrnak azok a titokzatos főzetek, amelyek bevétele után megújulók, újjeremtődik az egész emberi szervezet. Bizonyos idő elteltével tehát csak elme- gyünk az orvoshoz és megfiatalodunk újból. De jó is lesz nekünk! Csak egy kisit furcsa lesz ez a helyzet. Az írók majd megírják az öregező százötven évesasszony problémáját, hatvan éves leánykák után fognak úgyni a gavallérok, s akadnak majd heven éves férfiak, akik bártáncosok lesznek, sőt esetleg zsigolók. A harminc-negyven éves serdülő fiúk és lányok majd ott táncolnak és viháncolnak a parkban, s ha lesz clyan gavallér, aki szemét rajta felejt egy huszonöt éves leánykán, bizonyára nagy lesz a felháborodás. No, nézd csak a szemérmelent, már a picinyekkel is kilkezd. Ilyen helyzetek addódnak majd, mikor uralemlra kerül a mathuzsálemi életkor. Az a boldog időszak, amikor a menyaszszyony azt írja barátjának: Völegényem. Aladár, a világ legfinomlelkűbb, legkedvesebb embere, csak egy kisit zabolátlan és bohó; jövőre lesz csak nyolcvan éves.

(Flaneur.)

— IDŐJÁRÁS. Változó felhőzet, helyi esők az ország keleti és északkeleti részeiben, a hőmérséklet nem változik.

— CALINESCU MINISZTERELNÖK LÁTOGATÁSA A FEGYVERKEZÉSI ÜZEMEKBEN. Bucurestiből jelentik: Calinescu miniszterelnök, Slavescu nemzetvédelmi miniszter társaságában látogatást tett a Concedia fegyvergyárban. A miniszterelnök nagy érdeklődést tanúsított a munkamenet iránt. Innen Calinescu miniszterelnök és Slavescu nemzetvédelmi miniszter Sinaiába, majd Brassóba utaztak, ahol ugyancsak fegyverkezési üzemeket látogattak meg.

— CVETKOVICS OLASZORSZÁGBA UTAZIK. Belgrádból jelentik: Cvetkovics miniszterelnök Mr szerint a közeljövőben a fasiszta munkás szervezetek meghívására Rómába utazik.

— 290 ezer olasz mezőgazdát telepítenek le Lybiában. Rómából jelentik: Mintegy ötezer munkást szállítottak a napokban Lybiába, akikre az a feladat hárul, hogy 290 ezer mezőgazdasági kivándorló részére Tripolisz környékén megfelelő lakhelyet biztosítsanak. Ezek a kivándorlók Misurata, Ben Ghazi és Derna közelében fognak letelepedni.

— PARIS UNNEPLI A ROMÁN STRAJJEREKET. A szerdán megjelenő francia lapok sok fényképet közölnek és beszámolnak a strajjerek franciaországi tartózkodásáról. Fényesen sikerült az a fogadás, amely Párisban folyt le a strajjerek tiszteletére. A román követtség csütörtök délelőtti rendezett fogadást a strajj vezetők és a Párisban időző strajjerek egyik különítményének tiszteletére.

Augusztus 11
Pentek
Zsuzsanna Tibor

843. augusztus 11-én jött létre a verduni szerződés, a mely Nagy Károly császár birodalmát véglegesen három részre osztotta. Az egységes frank birodalmat Jámor Lajos fiai: Lethár, Német Lajos és Kopasz Károly között osztották szét. A frank birodalmnak eddig az időig a németek által lakott terület is része volt. A verduni szerződéssel megkezdődött Franciaország és Németország külön története.

1456. augusztus 11-én halt meg Hunyadi János, a rettenthetetlen vívő katona és nagy államférfiu. Alig három hét előtt — 1456 július 21-én és 22-én — fényes győzelmet aratott Nándorfehérvárnál a törökök felett. Kéссvel több megkapta a zimonyi táborban kiűtött ragályt, amelynek áldozatul esett. Saját kívánsága értelmében Gyulafehérvárról temették el. A nagy hőst, aki korának legelső lovagja volt, egész Európa siratta.

1821. augusztus 11-én született Fullet Octave francia író. A francia főúri társaság különböző sajtóságait festette meg sikeresen regényeiben. Regényeinek főmozgatója a szerelem. Magyarul is megjelent regényei közül a legismertebbek: Egy szegény ifjú története, A kis grófnő, Fülöp szerelme, Egy párisi nő története.

1871. augusztus 11-én született Heltai Jenő költő és hírlapíró. Számos elbeszélést, regényt és szindarabot írt. Néhány év előtt írta Néma leveinte című verses szindarabját, amely páratlan sikert ért el és különböző színpadokon sok százszor került színpadra.

(—) Új görög keleti parókia Grabácban. Grabác községben vasárnap kezd meg működését az újonnan létesített görög keleti ortodox parókia. Az ünnepélyes felavatáson résztvesz Magier Andrei aradi görög keleti püspök és Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkár. A grabáci görög keleti hívek számára az istentiszteletet egyelőre a kis kápolnában tartják.

DIANA
bedörzsölés élenkíti vérkeringését

— ÚJ REPÜLŐISKOLA NYILIK FOGARASON. A repülés népszerűsítése érdekében a kormány széleskörű tevékenységet fejt ki és különösen a légügyi miniszter az, aki gyakorlati módszereket alkalmaz a cél megvalósítása érdekében. Néhány nap múlva repülőiskolát nyitnak meg Fogarason, ahol mintegy 600 tanárt képeznek ki a repülésben azzal a céllal, hogy tudásukat a tanulóifjúságnak közvetítsék. A tanfolyam augusztus 13-án kezdődik és hét napig tart.

— Francia rendszámú gépkocsi elgázolt egy gyermeket Kolozsvár közelében. Kolozsvárról jelenti tudósítónk: Súlyos gépkocsiszerecséltenség történt csütörtökön a Kolozsvár—nagykapusi országúton. Egy francia rendszámú gépkocsi, amelyet Charles Reveal nevű sofőr vezetett, Nagykapus községben elütött egy 14 éves fiút. A kocsi vezetőjét és utasát, egy Berlin Linge nevű, tanulmányúton lévő amerikai diákot, Kolozsvárra kísérték, ahol jegyzőkönyvet vettek fel az esetről. Megállapítást nyert, hogy a szerencsétlenség oka az volt, hogy a megengedettnél gyorsabban hajtott. A jegyzőkönyv felvétele után a kocsi utasát és vezetőjét szabadon bocsátották.

(—) MEGLOPTAK A VONATON. Schelzinger Béla gyárvárosi, Neculcea ucca 17 szám alatti lakos bejelentette a rendőrségen, hogy a vonaton ismeretlen tettesek ellopták a csomagját, amelynek értéke tizenháromezer lei. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Megölte a kút mélyén levő gáz. Kolozsvárról jelentik: Különös szerencsétlenség színhelye volt szerdán este Szamosfalva. Egy parasztagazda az udvarában levő kútba akarta tisztítani és ezért segítségül hívta egyik szomszédját, aki lemászott az öt méter mélyesű kútba. Hosszabb idő telt el, mire a gazdálkodó lement szomszédjának, aki nem válaszolt. Rosszat sejtve, segítségért sietett és csakhamar még ketten leereszkedtek a kútba, de ezek sem tértek vissza. Értésítették a rendőrséget, majd a kolozsvári tüzoltóságot, amely azután megállapította, hogy mi történt: a szerencsétlen emberek a kút mélyén levő földgázmérgezés áldozatai lettek. Az egyik ember meghalt, a többi életveszélyes állapotban szállították a kórházba. A hatóságok rendelkezést adtak ki, hogy engedély nélkül Szamosfalván új kútakat nem szabad és építkezéseknél az ásatásokat is csak mérnöki vizsgálat után kezdhetik meg.

— Nagy robbanás és tűz egy nagy vegyi gyárban. Nagyváradról jelentik: délelőtt hatalmas robbanás történt a Cluj felé vegyi gyárban. A nagy detonáció valószínűség szerint úgy keletkezett, hogy a teremben, ahol a lakkot főzik, a szagtartó lakk-gáz keletkezett, amit a tüzhöz pattant szikra fellobbantott. A lángok elérték az épület gerendáiba és percek alatt a mas tüz keletkezett, amelynek következtében a gáz ismét felrobbant. A robbanás olyan nagy volt, hogy a környéken sok réngésre gondoltak, mert a házak falában következében megrepedtek. A hatóságok kivonult tüzoltóság csak megfeszített nehézséggel tudta eloltani a tüzet, amely a gyár létesítményét teljesen elpusztította. A munkálatok közben egy tüzoltó alatt a tüzoltó létra és a tüzoltó a lángokba esett, de innen kimenteni.

— RÁOMLOTT EGY BORPINCEI MUNKÁSZETE A DOLGOZÓ MUNKÁSOKRA. Galentik: Megdöbbentő szerencsétlenség történt a Borpincei munkások között. A munkások borpincei menyezetről. A téglák meglazultak a boltív beomlott és a romok maguk a ték a munkásokat. Az egyik munkásnak sikerült menekülni, de már a zaj is figyelmessé tette a többi munkásokat, akik értesítették a tüzoltóságot, amely azonnal megérkezett. Megindult a vizsgálat, hogy bálytalan falbantásért kit terhel a felelősség.

— Öngyilkos lett egy elmebeteg. Kolozsvárról jelenti tudósítónk: Különös öngyilkosság történt csütörtökön virradó éjjel a kolozsvári gyógyintézetben. Egy Casu Daniel nevű navatári tisztviselő, akit két héttel ezelőtt az intézetbe, az éj folyamán a kórterem lakának kilincsere felakasztotta magát, öngyilkos ágyán levelet hagyott hátra, a azt írja, hogy tisztában van betegségének gyógyíthatatlan voltával és ezért inkább öngyilkos lesz.

(—) UJBÓL MEGNYILIK A CSELEHON. A város vezetősége a múlt évben ide bezárta a cselédotthonát. Már akkor elhatározta, hogy ezt a szükséges emberbaráti intézményt szerkezték és újból megnyitják. A cselédotthon bérlet helyiségben volt, az új cselédotthon azonban a város tulajdonát képező helyiségben lesz el. Erre a célra a régi belvárosi inasok a városi mérnökség épületében levő helyiségeket kapták ki. Ezeknek megfelelő átalakításra a város megígérte a szükséges munkákat, amelyek a butorral rendezik be. A cselédotthon az őszben megkezdheti működését.

(—) Útépítések. A Temesvár és a Buziás közti országút a Temesvár és Buziás közti országút a régi állapotban van. A város prefektúra megtette az intézkedéseket két útszakasznak sürgős helyreállítására: vicufuvarozás mindkét útvonalra meghelyezték az útépítési munkálatok a jövő héten megkezdődnek.

(—) SZÜLETÉSEK. Az anyakönyvi hivatalból jelentik: a következő gyermekek születését jelentették csárdi István, Juglea Petru, Grui Liviu, S. Erzsébet, Ganz Friderika.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLTATÁSAI

- Pénteken, augusztus 11-én a saoglati a következők:
- Az I. kerületben a Reg. Ferdinand utca Salvator gyógyszerár
- A II. kerületben a 3 August uton levő gyógyosztár és a Petru Maior téren levő gyógyosztár
- A III. kerületben a Lahovary téren levő gyógyosztár
- A IV. kerületben a Vacarescu uccán Braun gyógyosztár
- Az V. kerületben a Corvin gyógyosztár, Kisodan Panajoth Ernő gyógyosztára állították a szakai szolgálatot tart.

Mozi

M Ű S O R:
PÉNTEK, AUGUSZTUS 11.

APOLLÓ: Az álarcos ember I. és II. (7-gol film).

CAPITOL: A bulga stív (francia film)

SCALA: Hardy fiút szeretik a lányok (film)

SCALA: Három kis ördög, Stan és Bl (7-gol filmek).

1939. augusztus 12.

Helyreállították Boccaccio házát

A Duce által rendelkezésre bocsátott eszközökkel a legnagyobb gondal helyreállították Certadon, a kis hegyi városban, Firenze és San Gimignano közt a Boccaccio házat, amely a helyreállítás után ugyan olyan állapotban van, mint amilyenben a költő életében volt. Egyszerű, szögletes alakban tartott hemlokzatával, amely a földintén mindössze két ajtót, néhány ivelt ablakot mutat s az első emeleten egy nyitott loggiát s a teteje egy négyszögletes tornyot, igazi középkori lelet a szilik ucában. Szegénységben, magánosságban töltötte itt Boccaccio élete utolsó éveit. Élyreható, tanulmányokkal foglalkozva, sűrű levelezést folytatott barátjaival, mindenekelőtt pedig „a ires atyával és mesterével, Francesco Petrarccal”. A leveleket már csak azért is nagyon várta, mert sokszor ajándékokkal együtt érkeztek meg, a levelekre annyira szüksége volt. Így egyik levelében köszönetet mond egyik barátjának, aki egy aranyt küldött neki, hogy felöltöt vehessen magának, egy gyenge, szenvedő testét a hosszú, hideg éjszakák alatt védelmezhesse vele.

A költő a most restaurált házában halt meg 1375 december 21-én és a közeli temetőben temették el; 10 esztendőn keresztül nyugodott ott. 1875-ben ivakult fanatikusok elpusztították a sirt, a költő övi maradványait szétszórták és sarkóvét összezuzák.

(—) **MARTA DR. KIRÁLYI HELYTARTÓ SAZÁERKEZÉSE.** Marta Alexandru dr. királyi helytartó, aki nyári szabadságát Boksánban tölti, tőfőn hazaérkezik és kedden már résztvesz a tenrésznapi ünnepegen.

(—) **GYÁSZ.** Zunft Zsigmond nyugalmazott stafőfelügyelő hosszas szenvedés után hetvenöt es korában a Gojdu uca 8 szám alatti lakásán elmyn. Halálát özvegye, született Schmidt Apollonia, a Czunft Vilmos dr. budapesti egyetemi magántaár és közközházi főorvos, menyje dr. Czunft Vilosné, született Szabó Margit a budapesti Nemzeti zínház tagja, nővere Zunft Janka és kiterjedt roonság gyászolja. Temetése ma, pénteken délután hat rakor lesz a józsefvárosi temető halottsházából.

(—) **A TEMESI HELYTARTÓSÁG RENDŐRELÜGYELŐSÉGÉNEK KÖZLEMÉNYE.** A temesi helytartóság rendőrfelügyelőség szigurancahivatanak vezet'ésében változás nem történt. Lazaru rheorge segrédkomiszárust, aki ideiglenesen a tenevsvári rendőrkészúrához nyert beosztást, hogy a vesztura szigurancahivatalában dolgozzon, miután megbízatásának nem felelt meg, ezt a megbízatását isszavonták és visszarendelték a rendőrfelügyelőéghez, ahol másodrendű fontosságú határkört kaott.

Fel akarták robbantani a Mauretaniát

Hordáruhás detektívek leplezték le a készülő ir terrorcselekményt

Londonból jelentik: Az V. György királyról elnevezett londoni kikötőben lehorgonyzott Mauretania óriáshajó elpusztítására tervet szőttek az ir terroristák. Hordár ruhába öltözött detektívek kihallgatták két egyén beszélgetését, akik

tervet kovácsoltak a Mauretania felrobbantására. Szerda este óta rendőrök és detektívek őrzik a hajót, amely pénteken indul első útjára és minden egyes utast megmotoznak, aki felszáll.

Megalakul a temesi helytartóság területén működő cukrászok és rokonszakmák céhe

A cukrászok szakcsoportja, amely az ipari szindikátus kebelében működik, tegnap délután Albu Constantin elnöklete alatt közgyűlést tartott. Pctichen Fülöp betérjesztette a pénztári, Martin János pedig az ellenőri jelentést. A közgyűlés a számadásokat elfogadta és a vezetőségnek a felmentvényt megadta. Azután elhatározták, hogy megalakítják a Temes-tartomány cukrászainak és rokonszakmáinak céhét. Ennek tagjai lesznek a cukrászok, mézeskalácsosok, cukorkakészítők, szilkvigyárosok, limonádésok és a szeszleparlók. Felhívást intéznek a helytartóság területén működő érdekelt iparosokhoz, hogy a céhhez csatlakozzanak és belépési nyilatkozatukat kitöltse. A céh megalakulásának előkészítésére bizottságot küldtek ki, amelynek tagjait Albu Constantiu, Arendt Gyula, Potichen Fülöp, Machat Antal és Gazda József titkár. Az előkészítő bizottságot megbízták, hogy az alakuló közgyűlést augusztus 24-én délelőtt tíz órára a munkakamara helyiségben összehívja és az összes szükséges inatokat beszeresse. A közgyűlés megbízta az előkészítő bizottságot, szólítsa fel a vidéki iparoskat is a közgyűlésen való részvételre. Azok, akik személyesen nem jelenhetnek meg, nevezett bizottságot megbízottjukat és küldjenek

be megfelelő meghatalmazást. Megbízott lehet temesvári, vagy vidéki iparos, aki a közgyűlésen feltétlenül részvesz. Az új céhben helyet foglalnak majd Temes, Arad, Krassó, Szörény és Hunyadmegyék cukrászai és a rokonszakmák tagjai.

ZUNFT ZSIGMONDNÉ, született SCHMIDT APOLLONIA úgy a maga, mint a család nevében mélyen szomorodott szívvel jelenti, hogy a legjobb férj, apa, testvér, rokon,

ZUNFT ZSIGMOND

nyugalmazott postafőfelügyelő

hosszas szenvedés után e hó 10-én hajnalban, 75 éves korában visszaadta nemes lelkét a Teremtőnek.

Drága halottunk temetése e hó 11-én, pénteken délután hat órakor lesz a józsefvárosi temető halottsházából.

EMLEKÉT SZIVÜNKBEN ŐRIZZÜK!

Temesvár, 1939. augusztus hó 10-én,

Zunft Janka nővere,
Czunft Vilmos dr. fia,
dr. Czunft Vilmosné, született Szabó Margit,
menye.

MICKEY ROONEY

Hardy fiút szeretik a lányok

című filmben, amelynek többi szerepét Lewis Stone, Cecilie Parker, Judy Galand játsszák. Ez a film legszebb része a

Hardy bíró családja

című trilógiának

a

CORSO moziban

PARAMOUNT-JOURNAL. — Előadások: 3, 5, 7, 9.15 órakor

— **Tűz a fővárosban.** Bucurestiből jelentik: Az elmúlt éjszaka veszedelmes tűz ütött ki a Parcul Domenilorban levő egyik villában. A kiszállott tűzoltók csak néhány órai munka után tudták elfojtani a veszedelmesnek ígérkező tüzet, amely az egész környéket fenyegette. Az olási munkálatok alatt a villa egyik fala beomlott és egy tűzoltó-altisztet maga alá temetett. — Pitestiben, a Schnabel-féle börtönvár, csüförtökre virradó éjszaka tűz pusztította el. A kár igen jelentős. A tüzet egy eldobott cigarettavég okozta.

(—) **ZSEBTOLVAJT FOGTAK A VÁSÁRON.** Costescu Avram detektív a vásáron felismerte Szabó Jenő aradi zsebtolvajt, aki a vásár alkalmából jött Temesvárra. A zsebtolvaj az állatjáratok átírási helye körül helyezkedett el és csak az alkalmat várta a „munka” megkezdésére. Erre azonban nem került s.r, Szabó Jenő a detektív láttára futással akart menekülni, de ez nem sikerült, mert elfogták.

(—) **HALÁLOZÁSOK.** Meghaltak: Tatar Petru nyolc éves tanuló, Czunft Zsigmond hetvenöt éves postai nyugdíjas, Katona Mária született Kovács hatvannyoce éves.

Fehérhaju angol ladyk, akik éhségstrájkjal tüntettek egykor a logházban a nők szavazati jogáért

A békeidők harcos szüfrazsetjei ma békés nagymamák. — Jubileumi vacsora sok kedves régi emlékekkel

Londonból jelentik: Augusztus elején minden esztendőben érdekes női társaság gyűl össze vacsorára egy előkelő londoni étteremben. Fehérhaju elegáns dámák, tul az ötvenen, hatvanon, valamikor a legharciasabb tagjai az angol női társadalomnak. Az egykori szüfrazsetek ők, akik a háboru előtti évtized politikai történetét az al az elkészített küzdelemmel tették emlékeztetővé, amelyet a női választójog kivívásáért folytattak. A jubiláris összejövetel egybeesik vezérüknek, Mrs. Pankhurstnak a születésnapjával. Mrs. Pankhurstnak egyébként már szobrá is van Londonban, 1930-ban leplezték le, lord Baldwin, akkori miniszterelnök mondotta az ünnepi beszédet a híres szüfrazsett vezéről, néhány méterre attól a helytől, ahol rendőrök anynyiszor tartóztatták le.

A NEGYEDIK LEHETŐSÉG.

Sok víz folyt le a Themzén a Westminster-híd alatt azóta, hogy a szüfrazsetek leleményes és változatos taktikájú tüntetéseikkel nyugtalanságban tartották a kormányt és rendőrséget. 1914. júniusában, néhány héttel a világháboru kitörése előtt még sok fejtejtést okozott a kormány, hogyan tegye ártalmatlanná ezt az egyre veszedelmesebbé váló mozgalmat. A parlamentben nagy viták folytak, a legkülönbözőbb ötletekkel ostromolták a kormányt, hogyan teremthet rendet. A legkellemetlenebb az volt, hogy a fogházban tömeges éhségstrájkot kezdtek az elítélte szüfrazsetek. A belügyminiszter kijelentette, hogy szerinte négyféle módon lehetne a kérdést elintézni.

1. Hagyjuk éhenhalni őket.
2. Deportáljuk az elítélteket egy elhagyott szigetre.
3. Nyilvánítsuk őket örülteknek.
4. Bocssukuk őket szabadon és adjuk meg nekik a szavazati jogot.

Mind a négy javaslatnak voltak pártfogói. — Ami engem illet — mondta a miniszter — én a legszívesebben bolondnak nyilvánítanám őket s ennek csupán egyetlen akadálya van, hogy a hatóságí orvosok vonakodnak kiállítani a szükséges bizonyítványokat.

KITÖR A HÁBORU.

Közben kitör a világháboru. A kormány hékét kötött a „szörnyetegekkel” és a nemzet veszélyeztetett érdekeire hivatkozva, kérte őket, hogy erejüket ajánlják fel a hon szolgálatára. Az egykori ellenfelek hűségessé szöveteségeké váltak. A művelt, kitünően szervezett és szívós akaratu nők a legnagyobb önfeláldozással álltak

A kenti hercegné Molyneuxnél Párisban megrendelte ausztráliai ruhátárát

Párisból jelentik: A kenti hercegné Párisból való elutazása előtt nagy bevásárlásokat tett s megcsináltatta azokat a ruhákat, amelyeket októberben magával visz Ausztráliába. Ismeretes, hogy a király özcsé, a kenti herceget nevezte ki Ausztrália kormányzójává.

A kenti hercegné ruháinak legnagyobb részét Molyneux készíti, akinek Londonban is van szalonja. Ausztráliában a hercegnének teljes nyári ruhátára van szüksége, tekintve, hogy október végén, amikor a hercegi pár Ausztráliába érkezik, kezdődik ott a nyári szezon. A kenti hercegné a legutolsó divatkreációkat világos színekben és könnyű anyagokból készítette el. Molyneux őszi kollekciója még nincs kész és a saját előtt is csak jövő hűten mutatják be. Addig a terveket titokban tartják, de maga Molyneux kapitány tűzte össze a félig kész modelleket a hercegné számára és külön ruhabetutatót rendezett neki.

A hercegné a ruhák közül kiválasztott néhányat, amelyet utazása után szeptemberben Londonban fog viselni, több tavaszi ruhát, könnyű gyapjuruuhákat és néhány hosszú kabátot, amelyeket Ausztráliában visel és kiválasztott néhány garden partyt való nyári ruhát, már ausztráliai tartózkodása idejére. Hat estélyi ruhát vásárolt. A ruhákat Londonban fogják elkészíteni, de a „nyersanyagot” Párisból küldik át. A hercegné Ausztráliából is Molyneuxnél fog dolgoztatni, a rajzokat kiküldik neki és pontos mértéke pedig megvan a párisi szalonban.

a nemzeti ügy szolgálatába és 1918-ban, amikor végre megkapták a szavazati jogot, csak mint a mult emléke élt bennük az a sok szenvedés, amit érte el kellett viselniük.

A jubileumi vacsorán sok kedves emléket elevenített fel a szüfrazsett-harc küzdelmes napjaiból. Két angol font alaptökével kezdtek meg a nagyarányú agitációt. A női szavazati jog harcosai eleinte úgy tüntettek, hogy egyforma monogramos cipőt viseltek, amely a Votes For Women (Szavazati jogot a nőknek!) három kezdőbetűből állt. A társaskocsi, a villamost, a földalattit bojkottálták. Gyalog vonultak föl az utcákra, csoportosan énekelve és a városban sem riadtak vissza, hogy annak bérért a szent ügy javára ajánlják fel. Nyomatványokat nem tudtak rendelni, krétával írták fel a házak falára és az aszfaltra jelszavukat és ott hívták meg híveiket gyűléseikre.

— Szavazati jogot a nőknek! Jöjjetek el a mai gyűlésünkre este fél kilenckor.

KALAPÁCS A RETIKÜLBN, RÓPCÉDULA A RENDŐRSISAKBAN.

A város lassankint tele volt a női választójog propagandájával. Társaságbeli fiatal urleányok napernyőin a Votes For Women volt kihevve, virágagyakon, a parkok sétányain, a középületk falain mindenütt ezekbe a szavakba ütöközt a járőkelő. Ballonokat eresztettek fel, amelyeken szintén ezek a szavak világítottak. A Covent Garden-opera előadásain a nézőtérén tüntettek a nők politikai jogai mellett,

a parlament karzatairól naponta dobálták le a rópcédulákat,

amelyeket titokzatos ügyességgel még a rendőrök sisakjaiba is becsesmpéztek, úgyhogy a mikor a poszton álló rendőr levette fejéről a sisakját, tömegével hullott a földre a rópcédula: Szavazati jogot a nőknek!

Föld, tenger, égbolt visszhangozta követelésüket és ha a szóbeli propaganda nem volt elég, az ablakbeveréstől sem riadtak vissza. Jólnevelt, finom társaságbeli hölgyek ezekben az időkben puderes doboz helyett kis kalapácsokat hordtak, a retiküljükben és fiatal iskolás leánykák ruháiba öltöztek, hogy megtévesszék az éberem örökös titkosrendőröket.

A FÉRFI TÁMOGATÓK.

A mozgalmnak sok híve volt a politikai világban, minden pártban. A férfiak lelkesen támogatták a mozgalmat, ha nem is valamennyien állampolitikai szempontból. Voltak férfiek, akik titokban örültek annak, hogy feleségüket néhány napi, esetleg heti szabadságvesztésre ítélték. A szalmaözvegyesség akkor nemcsak nyáron volt divatos. A humoristák nagyon kihasználta ezt a témát és sokat nevettek azokban az időkben egy kabarétréfán, amelyen férfiak rálicitálnak egymásra, ki hány pontot ajánl fel felesége néhány napi fogházbüntetéséért. A karikatúristák pedig felvonultatták gyerekkocsiiban a kicsinyeket, akiknek a mamája néhány napra kénytelen volt egy fogházba bevonulni.

A szüfrazsetek kitünő szónokok voltak. Nemcsak zárt helyeken tartott gyűléseken beszéltek, de rögtönzött összejöveteleken utcákra, köztetereken és a Hyde Parkban is. Állandóan nagy tömegek hallgatták őket és akkor még ismeretlen volt a mikrofon.

KÜLÖNÖS NYAKDISZ.

A vacsorán sok kedves régi emléket meséltek el egymásnak a fehérhaju, tiszteskoru dámák. Hogy a rendőrség meg ne találja őket — mesélte egy előkelő hölgy, — nem aludtak otthon, üresen álló házakba vonultak be csoportosan, harminc-negyvenen. 1911-ben, a népszámlálásnál nem engedték, hogy számba vegyék őket és hasonlóképpen bujták ki a hatósággal való találkozás elől. Nekik nincs szavazati joguk — mondták — tehát nem tekintik magukat egyenjogú állampolgároknak. A rendőrökkel szembe szálló, elszánt szüfrazsetek büszké ma is arra, hogy megismerkedhettek a Holloway és az Old Bailey börtönével és a fogházi számukat arany keretbe foglalva, mint legkedvesebb ékszerüket a nyakukban viselik.

SCALA Szeretők és tolvajok

főszerepben

PIERRE BLANCHER

és

MICHEL SIMON

Hitel rontás e ha valakiről azt állítják, hogy nem adja vissza a kölcsön kapott pénzt?

Nagyváradról jelentik: A nagyváradi jogászörökben sokat beszélnek arról a kávéházi botrányról, amelynek egyik szereplője egy szegénysorsú fiatal ügyvéd és egy dúsgazdag disznókereskedő. Az ügy előzményei szerint az ügyvéd és a sertéskereskedő együtt ültek az egyik kávéház terraszán és kedélyesen beszélgettek. A kereskedő, hogy megréflálja az ügyvédet, azt mondta neki:

— Nekem tegnap este egy szavahihető, komoly úr azt mondotta, hogy ne adjak önnek kölcsön pénzt, mert Ön az ilyen pénzeket nem adja vissza. Az ügyvéd kérte asztaltársát, hogy nevezze meg az illetőt, aki a kijelentést tette, de nem kapott felvilágosítást, mire egyre erőlyesebben követelte rágalmozójának nevét.

— Nem nevezhetem meg az illetőt — mondotta a sertéskereskedő —, mert nagyon erős ember és ha az ad önnek egy pofont (és biztos, hogy adna, ha felelősségre vonná), akkor három hétig, mint egy ventilátor forogna a levegőben és mire leesik, éhen is hal...

Ezután egy úr lépett az asztalhoz és azt mondotta, hogy másnap komoly ügyvel fel akarta keresni az ügyvédet, de miután nyílt kávéház terraszán ilyesmit hall róla, nem adhat megbízást. Az ügyvéd magából kikelve követelte rágalmozójának nevét, elégtételt kért, majd eltávozott az asztaltól. A különös botrány az ügyészségen folytatódik, mert az ügyvéd hitelrontás és erkölcsi kártérítés címén feljelentést tett az ügyészségen a kereskedő ellen, akitől 300 ezer lei kártérítést követel.

Új erdélyi könyvek

Ezzel a címmel indul meg október havában az igazi erdélyi szellemet valló írók új könyvsorozata. Szellemi életünk utóbbi időben észlelt tepedése váltotta ki az írók, de az olvasóközönség köréből is a kívánalmat, hogy kulturánkat felfrissítve egy teljesen szabad és független szerven keresztül juttassák el az írók könyveiket Erdély olvasóhoz.

A vállalkozás köré csoportosuló, beérkezett vagy pályájuk kezdetén álló ifjú íróink nevei a legteljesebb biztositékai annak, hogy az Új Erdélyi Könyvek szelleme mentes lesz minden kicsinyes szemponttól és érdektől s maga előtt zsinórmértéknek csak a hagyományos, humanisztikus transzilván világszemléletet fogja tartani: ragaszkodást a magyar műveltségünkhöz, de gyűlöletet nem, semilyen irányban!

Ez az elv párosul az Új Erdélyi Könyvek íróinál azzal az óhajjal, hogy olvasóik kezébe a legirodalmibb, de egyben mindig szórakoztató, lebilincselő olvasmányokat adjanak. Ugyanezért az Új Erdélyi Könyvek kiadóvállalata a könyveket a legfeleltettebb, levizlésebb nyomdatechnikai kiállításban hozza ki.

Mind ezek a szempontok tették érthetővé, hogy Erdély nagyobb városában már eddig is a társadalom vezető egyéniségei tették magukévé az Új Erdélyi Könyvek célkitűzéseit s állottak mögéje ez igen időszerű irodalmi vállalkozásnak.

Legközelebb részletesen fogjuk ismertetni az első évi tizenkét kötetből álló könyvsorozat elismerten kitünő szerzőinek neveit és kiadásra kerülő műveit.

A tudomány ünnepe

Az Erdélyi Múzeum Egyesület gyergyószentmiklósi vándorgyűlése folyó hó 27—29-ig

Erdély magyarsága ünnepet ül augusztus 27—29-ig Gyergyószentmiklóson, a tudomány ünnepét, amely a tudománynak, amely nem ismer országhatárokat, faji és vallási különbségeket, gazdasági elvárásokat, hanem csak egyet ismer: a kultúrát.

Gyergyószentmiklós város közönsége megtisztel magát akkor, mikor szerény meghívását az EME választmánya elfogadta a vándorgyűlésnek a központi irodájához: Gyergyószentmiklós — Bergheni, Jud. Ciuc, Str. Reg. Ferdinand No. 18. alá, Karácsony Antal ur címére bejelenteni a jelentkezéseket. A jelentkezésnél közölni kell: az érdeklődő társadalmi állását, az érkezés pontos idejét, az egyes kívánásokat és hogy kivel érkezik az illető. Azok a vendégek, akik nem az EME kiküldöttjei, együtt érkeznek Gyergyószentmiklós vasútállomásra (26-án d. u. 5 óra 20 perces vonattal), elszállásolás célulajukat a központi irodában: Str. Reg. Ferdinand No. 18 fogják megkapni, tehát ott kell jelentkezniük.

Éppen ezért a helyi rendezőbizottság már most minden érdeklődőnek tudomására hozza a következőket:

1. Az elszállásolásokra a jelentkezések már megérkeztek.

2. Felkéri tehát mindazon vendégeket, akik ingyenes szállásolásra igényt tartanak, hogy ebbeli számlát legkésőbb folyó hó 20-ig a rendezőbizottság központi irodájához: Gyergyószentmiklós — Bergheni, Jud. Ciuc, Str. Reg. Ferdinand No. 18. alá, Karácsony Antal ur címére bejelenteni tudják. A jelentkezésnél közölni kell: az érdeklődő társadalmi állását, az érkezés pontos idejét, az egyes kívánásokat és hogy kivel érkezik az illető. Azok a vendégek, akik nem az EME kiküldöttjei, együtt érkeznek Gyergyószentmiklós vasútállomásra (26-án d. u. 5 óra 20 perces vonattal), elszállásolás célulajukat a központi irodában: Str. Reg. Ferdinand No. 18 fogják megkapni, tehát ott kell jelentkezniük.

3. Az étkezés az erre kijelölt éttermekben mért árak mellett közösen lesz megoldva s az erre vonatkozó étkezési jegyek is a rendezőbizottság központi irodájában: Str. Reg. Ferdinand No. 18 kapják.

4. A rendezőbizottság a vándorgyűlés ideje alatt a helyi — turisztikai — és egyházművészeti kiállításokat is rendez, melyeknek egyik csoportját vármegyei fürdő- és üdülőhelyei, továbbá pártizott borvízeinek kiállítása fogja képezni. A rendezőbizottság tehát felkéri mindazon fürdő- és vízforrás-tulajdonosokat és bérlelőket, akik ezen a kiállításon részt óhajtanak venni, hogy ebbeli számlát a központi irodában: Str. Reg. Ferdinand No. 18. alá, Karácsony Antal ur címére legkésőbb folyó hó 20-ig bejelenteni sziveskedjenek, míg a kiállítás tárgyai legkésőbb folyó hó 20-ig adandók át a rendezőbizottság megbízottjának. A kiállításon való részvétel díj: 100 lei.

5. A vándorgyűlés befejezése után augusztus 30-án, a Gyilkosó, Egyeskö, Balánbánya és Borgheni — megfelelő jelentkezések esetén — kirándulást tervez a rendezőbizottság, amelyre való jelentkezéseket legkésőbb folyó hó 20-ig adandók be a rendezőbizottság központi irodájába: Str. Reg. Ferdinand No. 18., jelezve egyúttal a kirándulás helyét.

Minden felvilágosításért válaszbélyeg küldése elvárjuk a rendezőbizottság központi irodájához: Str. Reg. Ferdinand No. 18. fordulni.

A koldusügy rendezése

Temesvár város területén az utóbbi esztendő folyamán a koldusok száma igen elszaporodott. Azonban nemcsak olyan egyének koldulnak, akik arra valóban rászorultak, hanem nagyszámban olyanok is, akiknek valamelyes — ha csekély is — megélhetési lehetőségük van. A város már másfél év előtt felvetette a tervét, hogy a koldusügyet végre rendezze megmentve az uccai járókat a koldusok zaklatásától, a háztartásokat pedig a becsengető kéréstől. Ezt a régi tervét a város most újból előtette és tanulmányozza a kolduskérdés rendezésének lehetőségeit. Elsősorban felelősek a kolduskatasztrófa okozói. Összeírják mindazokat, akik a város területén koldulnak és azokat, akiknek bármilyen megélhetési lehetőségük van, egyszerűsített módon eltiltják a koldustól. Amennyiben ezek visszaesnek és koldusokként élnek, úgy a csavargótörvény alapján járhatnak el ellenük. Azok a koldusok, akiknek más megélhetési lehetőségük nincsen, mint hivatásos koldusok igazolványt kapnak. Valószínű, hogy ezek rendszeres havi segélyezéséről a város gondskodik. Az ehhez szükséges alapot úgy kívánják előteremtetni, hogy az egyes háztartásokat, kereskedéseket és vállalatokat az általuk eddig adott koldusátogatásnak egy havi összegben való támogatására szólítják fel. Ennek megtörténte után koldusok többé sem uccáznak, sem templomok előtt, sem házakban, kereskedésekben és vállalatoknál, nem kéregethetnek többé.

Ki nem megy nyaralni?

A SZERENCSE

Az Állami Sorsjáték tovább is nagy nyereményeket oszt szét játékosai között. Bárhol lenne, a tengerparton vagy a hegyekben, résztvehet az **ÁLLAMI SORSJÁTÉK AUGUSZTUS 15. -IKI HUZÁSÁN** ha sorsjegyet vásárol kedvező sorsjegyáradójánál. **II. OSZTÁLY 20. SORSJÁTÉK**

A nyereményekről sem mit sem vonnak le adó fejében.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

A sárga behívójeggyel rendelkezőknek augusztus 15-én be kell vonulniok csapattestükhöz

Bucurestiből jelentik: A nagyvezérkar a következő közleményt adta ki:

A tartalékos tisztok, altisztek és legénységi állományúak, akik sárga színű sürgős behívóparancsal rendelkeznek és ezeken a behívóparancsokon két csillag és A. T. 1, B. T. 1, C. S. 1, C. T. 1, vagy D. T. 1, három csillag és D. U. 1, vagy pedig 4 csillag és A. U. 1, jelzés látható, kötelesek augusztus 15-én csapattestükhöz bevonulni tekintet nélkül arra, hogy ez évben részt-

vettek-e koncentrációs gyakorlatokon. Kötelesek bevonulni az ilyen behívó parancsok birtokosai még abban az esetben is, ha halasztást vagy felmentést kaptak a gyakorlatok alól. A behívott tisztok, altisztek és legénységi állományúak a behívó parancs hátsó oldalán olvasható előírásoknak eleget kell, hogy tegyenek. Mindezek ellen, akik a kellő időpontban nem jelentkeznek illetékes csapattestüknél, hadbírószági eljárás indul.

Gaby Morlay és Gigli együtt van az új Verdi filmben

Vannak filmek, amelyekről már bemutatása előtt hónapokkal állandóan és igen sokan írnak a világsajtó hasábjain s készülése első pillanatától kezdve az érdeklődés homlokterében áll. Ilyen film volt a Verdi is, amelynek az a legérdekesebb attrakciója, hogy Gaby Morlay, a világhírű francia filmsztár és Gigli, az ugyancsak világhírű dícekedő énekes együtt játszanak benne. A másik érdekesség pedig az, hogy bár az egész filmet átszövi a muzsika és Gigli hangját számtalanszor hallja felcsendülni a publikum a mozivásznonról —

a nagy énekes mégis csak epizód szerepet játszik benne...

Az új film egyébként szintén annak a sok sikerrel találkozott irányának hódol, amely a közel- vagy régmúlt híres alakjainak életét dolgozza fel

regényes formában. Ilyen a Verdi is, amely nem átfogó képet ad a nagy zeneszerző életéről, felszórakoztatva benne valamennyi mesterművét, hiszen erre egy film keretei nem adnak lehetőséget — ehhez nem egy egész estét betöltő, hanem egészhetes film kellene legalább, — hanem

kiragad a regényes életű Verdi dicsőleges életéből egy romantikus epizódot,

s ezt viszi aztán a néző elé.

Verdi szerelmei közül a leghíresebbet filmesítették meg. Gigli nem Verdi szerepét játssza, de csak egy énekes színésze az együttesnek, de viszont gyakran és igen szépen énekel. Hét nagy Gigli-ária van az új filmben, amelynek másik női főszerepét Gaby Morlay mellett az ismert és nagyon szép olasz filmprimadonna, Maria Cebotari játssza.

= KÖZGAZDASÁG =

Tikkasztó melegben élénken indult az idei nyári nagyvásár

Kár zsörtölődni azon, hogy az országos vásárokon rendszerint zuhog az eső. Ezuttal nem is permetezett, de nem volt benne semmi öröm. A vásár területén a gyalogosok, szekerek, autók és a felhajtott állatok által fölvert por valóságos felhőt alkot. A szálló por kellemesen belepi a sok cukorkát, fagylatot és lacikonyhás peccenyét. Igaz, hogy az éhes had ezzel keveset törődik és olyan tömegesen fogyaszt mindent, mint-ha ingyen adnák.

A lacikonyhák nagy forgalma tanusítja, hogy az idei temesvári nyári országos vásár jól sikerült. A kirakodó vásár árusai, akik a tavaszi nagyvásárok utánokoztak és sirtak, most nem gyözik a munkát. A ruhások, vásznások, bádógosok, asztalosok, bogárnok és a többi iparosok is mind jó vásárt csaptak. A falusi vá-

sárlók, akik az aratás után némi pénzhez jutottak, most tömegesen bejöttek a városba, hogy különböző dolgokat vásároljanak. Mosolygósak a kádárok is, mert a bőséges szüret reményében a gazdák sok hordót vásárolnak.

Az állatvásár igen élénk, a felhajítás szaporára volt. Az ökröt kilónként 16—18 leiert árulták élő sulyban. Fejős tehén borjuval már 8200-8500 leiert volt kapható. Másfél éves tenyészkos ára 900 lei, tavasszal született anyajuh darabja 600 lei. Sertésben aránylag kevés volt a felhajítás. Hizott sertés alig volt. Anyasertést öt malaccal 2800 leiert kínáltak. Sovány sertés 1000 lei volt, hat hónapos malac 500 lei. Exportörök nagyobb vásárlásokat csináltak Palesztina, Németország és Olaszország számára.

Megfelebbezik az erdélyi városok által kirótt bérilletékekre vonatkozó határozatokat

A miniszter dönt a kivetések jogossága tárgyában

Az 5 százalékos városi bérilleték kérdése ismét felszínre került egyes erdélyi városokban. Nagyvárad városa a közigazgatási törvény múlt-évi módosításával úgy találta, hogy a törvény módját ad a városnak a három év előtt oly nagy elégedetlenséget keltett ötszázalékos illeték újból való kivetésére. Ennek az évnek a költségvetésébe azután már föl is vették a bérlőkre kivetett ötszázalékos illetéket — sőt már meg is kezdtek az illeték behajtását. A nagyváradi Bérlők Szövetsége erőlyes akciót indított a kivetések ellen és arról is beszámoltunk, hogy a kérdés az illetékes minisztérium elé került. A miniszter döntése még nem érkezett meg. Erdély egyéb városaiban is kivetették az ötszázalékos illetéket a bérlőkre. A kivetések különösen

Kolozsvárott a polgárság legnagyobb elégedetlenségével találkoznak. A városházára naponta tömegesen érkeznek a fellebbezések, amelyekben a megadottatott polgárok különböző indokolt kifogásokat emelnek a kivetés ellen. A fellebbezések legnagyobb része — különösen az ügyvédek és a törvényszéki bírók által benyújtott fellebbezések — alkotmányellenesnek minősítik az ötszázalékos illeték kivetését, azzal az indoklással, hogy az alkotmánytörvény csak jövedelem, vagy kereset után ismert adózási kötelezettséget, de nem lakbérek után. Az erdélyi városok polgárai feszült érdeklődéssel tekintenek a fellebbezési bizottságok döntésére — amely, ha elutasító lesz, akkor ismét a közigazgatási tábla fog dönteni a közérdekű ügyben.

A patenta fixa I-VII. osztályába sorozott kisiparosok és kiskereskedők nem kötelesek könyvet vezetni és repülőbélyegilletéket fizetni

Bucurestiből jelentik: A repülőalap igazgatósága hivatalos közleményt adott ki, mely megállapítja, hogy az okmánybélyegtörvény 19. fejezetének 4. szakasza és ennek 8. bekezdése megváltozott és miután a repülőbélyegtörvény is erre a törvényre utal, az abban felsorolt kisiparosok és kiskereskedők, akiket a patenta fixa I—VII. osztályába soroztak, nem kötelesek üzleti könyveket vezetni, ennek következtében mentesek az üzleti könyveknél előírt repülőbélyegilleték fizetésére. Azonban a kiskereskedőknek és kisiparosoknak, akikre a bélyegmentesség vonatkozik, igazolniuk kell erre vonatkozó jogcímüket a folyó évi kincstári évről szóló adókivetési jegyzőkönyvvel, amikor ellenőrzik őket. A jegyzőkönyv tudvalevőleg feltünteti a patenta fixa azon osztályát, amelybe az illető kisiparost vagy kereskedőt besorozták. A közlemény arra kéri a kereskedőket és iparosokat, hogy a jogosulatlan állenőrök leleplezése érdekében kérjék mindenkitől, aki a repülőalap ellenőrzésére jelentkezik, hogy mutassa fel igazolókönyvét, ha pedig az igazolást megtagadná, adják át a rendőrségnek. Kéri továbbá a repülőalap igazgatósága a közönséget, hogy szállodában, vagy nyilvános helyen kérjen számlát, hogy a számlákra a megfelelő repülőgépet ragasszák fel, ha pedig ez nem történne meg, tegyenek jelentést ezekről a repülőalap igazgatóságának.

— Alaptőkét emelt a brassói repülőgépgyár. A brassói repülőgépgyár, melynek részvény többségét az állam vette át, most újabb beruházásokat hajtott végre és évégett alaptőkét 200 millió leiről 385 millió leire emeli fel.

— A Petrosani Dâmbovită-megyében szénbányát termel ki. A Petrosani szénbányával Dâmbovită-megyében 2000 hektár kiterjedésű területen újabb szénbányakoncessziót kapott ötven esztendőre. A koncessziós szerződés értelmében a Petrosani évi 220.000 leit meg nem haladó részesedést tartozik az államnak fizetni.

U/ rendszer az árelenőrzésnél

A kereskedelmi árak ellenőrzésére vonatkozó intézkedések évek hosszú sora óta az uszora törvényen alapulnak. Ez a törvény azonban már csak részben alkalmazható, mivel az idő nagyon eljárt felette. Így például az uszora törvény még szigorúan büntette azokat a törekvéseket, amelyek a közszükségleti cikkek előállításával foglalkozó gyárak kartellek, vagy hasonló ár-egyezménybe való tömörítésére irányultak. Ma már ezeket a kartelleket szabályszerűen bejegyezték a kartellek hivatalos kimutatásába és a legfelsőbb kartell-tanács ellenőrzése alatt nyugodtan dolgoznak.

Arra is rájöttek időközben, hogy a kereskedelmi árak megszokott ellenőrzési rendszere nem vezet a kívánt eredményre és legfeljebb az a következménye, hogy a kereskedelem helyzetét nehezítik meg.

A nemzetgazdasági minisztérium ezek figyelembevételével úgy határozott, hogy az árelenőrzést egy új törvény keretei között fogja szabályozni. Ez a törvény egybefoglalja mindazokat az intézkedéseket, amelyeket ezzel a kérdéssel kapcsolatban a különböző törvények tartalmaznak.

— SPORTRENDEZVÉNYEK KÜLÖNLEGES JEGYILLETEKE. A Sportszövetségek Egyesülete panasszal fordult a pénzügyminiszterhez, hogy az egyes pénzügyigazgatóságok nem szedik a 2 leies díjat a sportrendezvények jegye után, holott ez a díj a Szövetséget illeti. A pénzügyminiszter közölte a pénzügyigazgatóságokkal, hogy ez a gyakorlat helytelen, mert a látványossági adóról szóló törvény nem módosította az 1937 szeptember 29-iki 3343 számú rendeletét, amely szerint a 2 leies díjat minden jegy után szedni kell.

(=) GABONAÁRAK. (A Dengli és Kleinmann cég jelentése). A bánági gabonapiacra csak a búza és sörarpa iránt van érdeklődés, míg a többi gabonanemű irányszata lanyha. A gabonapiaci árak a következők: új búza 75 kilós 420, tengeri 415, korpá 350 új zab 425, takarmányárna 340, tavaszi árpa 415—420, muharmag 400, tőkmag 900, káposzta repce 850, lencse 600—700 lei százkilónként.

Árfolyamok

CSUTORTÖK, AUGUSZTUS 10.

Hivatalos árfolyamok. (Az első szám a v a másik az eladást jelenti). Holland forint 75 76.52, belgas 24.01—24.36, angol font 662 672.75, olasz lira 7.172—7.172, francia frankban a devizafelár is bennfoglaltatik. Dinár 2.8 3.05, pengő 26.50—27, német márka 40.50—41.35, svájci frank 31.88—32.36 Ezekben az

— AZ ÉJJELI RAPID IS VISZ TEMESVÁR RÓL MEZŐGAZDASÁGI CSOMAGOKAT. A mesvári állomások az éjjel 12 órakor induló vonatra is vesznek fel mezőgazdasági bélyeggel telt gyümölcs, főzelékküldeményeket Bucuresti deltetéssel, feltéve, hogy a teherkocsiban hely

— TRAKTOROK UTÁN NINCSEN GÉPI CSIADÓ. A földművelésügyi miniszter intézkede hogy a traktorok után nem vessék ki az adót, mert az autódótörvény 12. szak. h) bekezdés szerint a mezőgazdasági gépek mentesek az adó alól.

(=) Obessenyő gabonabevásárló központ. Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezér titkár Popovici Virgil ezredes-prefektus kiretében Obessenyőn járt. A királyi helytartósági vezér titkár fogadta a község lakosságát küldöttségét, amely elpanaszolta, hogy a segítségben ezerkétszáz vagon gabona van, amely azonban eddig nem tudták értékesíteni és teljesen pénz hiányában vannak. A vezér titkár és a prefektus megígérték, hogy Obessenyő honabevásárlási központ lesz és így lehetővé lesz a felhalmozott gabona gyors értékesítése.

— Ipari üzemek létesítése a Kárpátok. Kárpátalján két nagy gyáralapítás történt. Márton egy tökecsoport hajlított fabutorgyallit fel, amely tulnyomórészt kivitelre foggozni. Ez a vállalkozás előreláthatólag erős senyt fog támasztani az erdélyi hajlított bugyarak külföldi piacain. Egy pénzcsoport ug ekkor nagyszabású papirgyárat állít fel Kárpátalján. A gyár építését még a nyáron megkezdés az új üzem előreláthatólag másfél ezer munk fog foglalkoztatni.

— Zenei adó fizetésének időpontja. A látványossági adóról szóló törvény 72. szakaszát a szórakozóhelyek a zene utáni látványossági adót tiznaponként kell fizetni. A most i jelent egységszerűt rendelet szerint a határ amikor az adó befizetendő, a hó 10., 20. és 30. napja lehet. Amennyiben eddig nem ezek napokra esett az adófizetés, úgy a helyi tulajdonosai a különbözeti napokra lefizetik adót és beilleszkednek a további fizetésnél a des terminusba.

— Vasuti frankójegyek alkalmazása. A közlekedésügyi miniszter a közpoggyász és frankójegyekkel szállított áruknál a feladóra kezőbb tarifa alkalmazandó, ha két tarifa alkalmazásának is helye van. Így például 50 mennyiségben feladott üres tejeskannák 120 lométerig egy frankójeggyel (20) lei szállítók, míg 51—60 kgr.-ig két frankójeggyel, 61—70 kgr.-ig három frankójeggyel, 71—80 kgr.-ig négy frankójeggyel, 81—90 kgr.-ig öt frankójeggyel, 91—100 kgr.-ig hat frankójeggyel alkalmazásánál 10 százaléktolerancia-súly van, amelyet ez esetben is kell adni.

— A „proforma“ számlák repülőbélyegegyári lerakatok proforma számláira április 1-kezdődően kell a 4 ezrelékes aviatikai bélyeg alkalmazni, jöllehet, az aviatikai törvény júni 6-iki módosítása emelte fel a 4 ezrelékre a számlabélyegilletéket. A Nemzeti Repülőalap ragadik ehhez a bélyegzéshez. Így tehát a 4 ezrelékes számlabélyegen kívül 4 ezrelékes repülőbélyeg is alkalmazandó a „proforma“ számlákra.

— Általánosságban kielégítő a termés. Bucurestiből jelentik: Az egész ország területén nagyban folyik a cséplés. A termés általánosságban kielégítő. Minőségileg különösen a Belső Erdély, Moldova, Északbasarabia és Északmunténia egy részében kitűnő a termés. Minőségileg Bucovinában, Erdélyben és a Belsőmunténia, valamint Munténiaiban termett a legtöbb. A tengertermés is kielégítőnek tekinthető. Az alma- és körtetermés nagyon szép és bőséges, a szőlőtermés is várható.

DÉLI HIRLAP
automata telefon száma: 28-10

Ahol gulyavásárlásnál ráadás a rabszolga

Londonból írják: Az angol gyarmatügyi miniszternek komoly gondot okoz egyik afrikai gyarmata bennszülöttproblémája. A Dél-Afrikában levő Beuanala-föld egyik részén, a Kalahari-sivatagban

ég mindig uralkodik a rabszolgaság szokása, nem egészen pontos statisztikák szerint nem kevesebb mint huszonezer rabszolga él a Kalahari-sivatagban, angol fennhatóság alá tartozó gyarmaton. Az angol gyarmati hatóságokat kinosan érinti a rabszolgaság kérdése és mindent elkövetnek, hogy a Kalahari-sivatagban élő rabszolgákat is felszabadítsák.

Emberemlékezet óta él a rabszolgaság intézménye a Kalahari-sivatag bennszülöttei között. A kiettermékekkel vidékre azonban a gyarmati hatóságok közegei csak ritkán jutnak el és így 1932-ben lett a gyarmatügyi hatóságok tudomására két képviselő jelentése alapján, hogy a Kalahari-sivatagban még mindig szokásban van a rabszolgaság. Sir Alan Pim gyarmati főtisztviselő a sivatag bennszülötteinek helyzetét tanulmányozta és ennek során rá arra, hogy a bennszülöttek rabszolgákat tartanak. A Kalahari-sivatag rabszolgái a Masarwa-nyelvűek tagjai közül kerülnek ki. E néger törzs tagjai Sir Alan Pim jelentése szerint — egyéni jogok nem rendelkeznek és úgy tekintik őket, mint a Masarwa-törzs tagjainak a magántulajdonát.

HUSZONÖTEZER RABSZOLGA

Eleinte azt hitték, hogy a rabszolgák száma csak néhány százat tesz ki, legutóbb azonban alapos kutatás után kiderült, hogy a Kalahari-sivatag egész területén tízezer rabszolga él és a sivatag egész területén, amely nagyságban megközelíti Abesszia területét,

a rabszolgák száma huszonezer.

Az angol kormány e megdöbbentő adatok nyilvánosságra kerülése után nyomban megmette a szükséges lépéseket a rabszolgaság intézményének megszüntetésére. Mint Sir John Barry a Spektorban közölte a délafrikai rabszolgaságról, az angol kormány a rabszolgaság ellen küzdő genfi nemzetközi bizottság elé terjesztette a kérdést. Ez a bizottság W. Joyce szakértőt küldte ki a kérdés tanulmányozására. A szakértő jelentésében igen érdekes adatokat terjesztett a bizottság elé. A Masarwa-törzs, amely a Kalahari-sivatag rabszolgáit szolgáltatja, és a dél nyugati Afrikából származik és a Bantu nyelvű csoportokhoz tartozó bennszülött törzsek igiták le őket. A rabszolgák süllyedtek déli és délnyugatafrikai bennszülöttek vadászatra és szarvasmarhanevelésre használják, mert ebben a két foglalkozási ágban ezek a néger rabszolgák igen ügyesek. A Masarwa-törzs egyes ágai megtalálhatók a Kalahari-sivatag legteljesebb vidékén is, ahová még a Bechuana-törzsek állandó csoportjai sem tetik lábukat. Azt nem lehetett kinyomozni, hogy a délafrikai rabszolgaság a múltélelem melyik szakaszába nyúlik vissza. A rabszolgaság Bantu-törzsek között és a fogás uralkodik, hogy annak a férfinek, akinek szarvasmarháinak, természetesen rendelkeznie kell asszonyokkal és férfiakkal, hogy ezek vigyázzanak a marháikkal. A kik szarvasmarhákat örökölnek, vagy vásárolnak.

A csordával együtt ráadásul megfelelő számú Masarwa-rabszolgát is kapnak,

így ezek a szarvasmarháknak gondját viselik. A rabszolgák hűségesen szolgálják uraikat, bár előfordul az is, hogy gyilkosság útján igyekeznek meg szabadulni kegyetlen sorsuktól.

A rabszolgák első kötelessége a szarvasmarhák gondozása. A Bechuana-törzsek vidékein ez igen nehéz feladat, ami kitűnik a bennszülöttek üdvözléséből. A látogatott ezzel a szóval köszöntik és búcsúztatják: Isten áldjon meg téged esővel.

A FELSZABADÍTÓ KÜZDELEM

A rabszolgák napi tevékenységének javarésztét a foglalja el, hogy vizet kutatnak a szarvasmarhák részére, mert egy-egy marha napi vízszükséglete tíz gallon.

Mr. Joyce kutatásai során talált olyan Masarwa-rabszolgákat is, akik a sekélyvízi kutakból naponta ötezer gallon vizet hoztak felszínre, hogy a marhák ötszáz szarvasmarhájának víz szükségletét kielégíthessék.

A szarvasmarhák itatásán kívül a rabszolgák művelik a földeket, ők vágják a fát és a füvet, letelekítik a csordákat, védelmezik a termést és az állatállományt az elefántok, zsiráfok, rinocéroszok, prosztránok támadása ellen.

A rabszolgáknak nem jár készpénzfizetés, de megkapják az ahhoz, hogy kunyhót építsenek maguknak. Természetbeli ellátmányuk legfontosabb része a tej, amelyet megállapított mennyiségben kapnak gaz-

dájuktól. Ezenkívül minden másfél évben egy borjút, vagy tehenet kapnak ajándékba. Amint a rabszolgaság intézményének kutató megállapították, ez a természetbeni fizetés napi 1 penny készpénz fizetésnek felel meg.

A rabszolgák felszabadítása igen nehéz feladattal bír a gyarmati hatóságokra. A rabszolgaságot csak úgy tudják megszüntetni, ha elrendelik, hogy

minden ujszülött szabad embernek tekintendő, akkor is, ha szülei rabszolgák voltak. A Masarwa-törzs egyedeinek megfelelő nevelése nélkül ugyanis ezeket a rabszolgákat nem lehet felszabadítani, mert legnagyobb részük természetesenek tulajdonos keserves sorsát.

A rabszolgaság törzseket is igen nehéz leszoktatni arról, hogy a rabszolgák béreit ne tartásák vissza, ha ezek fehér embereknél kisebb munkát vállalnak s hogy ne rendelkezzenek a rabszolgák élete fölé és a rabszolga-családok ügyeit ne kényük-kedvük szerint intézzék.

A nehézségek ellenére az angol kormány a lehető legrövidebb időn belül meg akarja szüntetni a Kalahari-sivatagban uralkodó rabszolgaságot a huszonezer rabszolga felszabadításával.

SPORTTESEMÉNYEK

Amerikai atléták győztek Londonban a 16 nemzet atlétikai versenyein

London. Napok óta esik már az eső Londonban és a White City stadion talaja is nagyon felázott. Amikor 40.000 néző előtt felvonult a résztvevő 16 nemzet atlétacsapata, akkor is zuhogott az eső. Negyedórás zápor után ugyan elállt, de a verseny mégis nehéz időjárási és pályaviszonyok között került sorra. A verseny hősei az amerikai versenyzők voltak, de ők sem bírták győzni az egész vonalon.

A magyar versenyzők közül Csaplár szerepelt legerősebben. Az utolsó pillanatig kétségessé tette az angol nézők szemében a világrekorder Mäki győzelmét. Résztettek:

Rúdugrás: 1. Varoff USA 411, 2. Ljungberg svéd 396, 3. Romeo olasz 388. — A hideg, esős idő nem izlett a rúdugróknak.

800 yard: 1. Beetham USA 1:52,3, 2. Brand-scheit német 1:52,6, 3. Andersson svéd 1:53,6. Beetham biztosan nyert.

Díszkosztás: 1. Wotapek német 48,85, 2. Syllas görög 48,65, 3. Watson USA 48,04, 4. Trippe német 47,62, 5. De Bruyn holland 45,36, 6. Kulitz magyar 44,64. Az első négy 50-es dobó.

100 yard: 1. Jeffrey USA 9,8, 2. Sweeney angol, 3. Holmes angol, 4. Mariani olasz. — Az amerikai biztos fölénytel nyert.

440 yardos gát: 1. Cochrane USA 52,7, brit csúcs, 2. Hölling német 53,1, 3. Bosmans belga 55,2. — Az amerikai bajnok nagyon tud, csak 1 tizeddel maradt el Gibson régen halálra ítélt világszűcsától.

Magasugrás: 1. Steers USA 197, 2. Martene német 190, 3. Maciste angol 187. — Steers egészen külön klasszis.

3 mérföld: 1. Mäki finn 13:49,4, brit csúcs, 2. Csaplár magyar 14:00,8, 3. Nilsson svéd 14:07,8, 4. Ward angol, 5. Noji lengyel, 6. Rochard francia. Győnyörű verseny, a nap legizgalmasabb küzdelme.

Gerelyvetés: 1. Sule ész 69,59, 2. Issak ész

68,39, 3. Várszegi magyar 65,91, 4. Luytwegen holland 60,27.

Távolugrás: 1. Watson USA 746, 2. Lersch luxemburgi és Maffei olasz 742, 4. Long német 726. — Jó kis mezőny!

220 yard: 1. Jeffrey USA 21,8, 2. Sweeney angol 22, 3. Mariani olasz 22,1, 3. Holmes angol 22,2. — Jeffrey 220 yardon még talán jobb, mint 100-on.

120 yardos gát: 1. Lindmann svéd 14,4, brit csúcs beállítva, 2. Batiste USA, 3. Brasser holland. — Az első fájó amerikai vereség. Wolcott nem kapott volna ki!

Súlylökés: 1. Watson USA 16,05, 2. Kreek ész 15,98, 3. Trippe német 15,62. — A néger óriás legyőzte az Európa-bajnokot.

Egy mérföld: 1. Pell angol 4:15,2, 2. Staniszwski lengyel 4:16,6, 3. MacCay angol 4:17,8, 4. Rideout USA 4:18,2. — A nap legnagyobb meglepetése és egyben az egyetlen angol győzelem. Az USA-bajnok Rideout a hajrában nem volt sehol.

440 yard: 1. Lanzi olasz 47,6, brit csúcs beállítva, 2. Pennington angol 48, angol csúcs, 3. Brown angol 48,1, 4. Miller USA 48,3, 5. Mercillac francia 49,3, 6. Görköi magyar 49,9.

A párisi L'Auto című sportlap európai tenisz ranglistája

M. J. Kauffmann, a Davis Cup-bizottság titkára európai tenisz ranglistát állított össze. A lista, amely különben csak a férfi versenyzőkről emlékezik meg, a következőképpen mutat: 1. Puncsec Jugoszlávia, 2. von Cramm Németország, 3. Tloczinski Lengyelország, 4. Henkel Németország, 5. Kukuljevics Jugoszlávia, 6. Austin Anglia, 7. Asbóth Magyarország, 8. Roussus Franciaország, 9. Mitics Jugoszlávia, 10. De Stefani Olaszország.

21: Hírek. 21:20: Operaház zenekara. 21:50: Szavaltatok. 22:15: Hanglemezek. 22:55: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 12.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és egészségügyi tanácsadó. 12: Hanglemezek. 13:00: Időjelzés, sporthírek. 13:30: Hanglemezek. 14:10: Rádió újság. 14:30: Hanglemezek. 15:10: Aktualitások. 19:15: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:17: Hanglemezek. 20: Előadás. 20:15: Hanglemezek. 21: Rádió posta. 21:15: Tánclételek. 22: Rádió újság. 22:15: Hanglemezek. 23: Rádió újság. 23:15: Hangverseny. 23:45: Francia és angol nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11:20: Előadás. 11:45: Mit nézzünk meg? 13:10: Cigányzene. 13:40: Hírek. 14:30: Hanglemezek. 15:30: Hírek. 17:20: Felolvasás. 17:45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18:10: Műszaki előadás. 18:40: Berg Lili zongorázik. 19:10: Előadás. 19:30: Szalonzene. 20:15: Hírek. 20:40: Hangképek az atlétikai bajnokságokról. 21:10: Nótacsillagászat. 22:40: Hírek. 23: Tánclételek. 23:40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Katonazene.

Budapest II. 18:10: Bécsi muzsika. 19:40: Mezőgazdasági előadás. 20:15: Hanglemezek. 21: Hírek. 21:20: Felolvasás. 21:50: Rendőrzene. 23:50: Időjárásjelentés.

Rádió

PÉNTEK, AUGUSZTUS 11.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és egészségügyi tanácsadó. 12: Hangverseny. 13:00: Időjelzés, sporthírek. 13:30: Hanglemezek. 14:10: Rádió újság. 14:30: Hanglemezek. 15:10: Aktualitások. 19:15: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:17: Előadás. 19:17: Hanglemezek. 20: Előadás. 20:20: Vig zene hanglemezeiről. 20:35: Bajzások. Opera hanglemezeiről. 21:25: Rádió újság sporthírek. 22:10: Rádió újság. 22:25: Parasztbecsület. Opera hanglemezeiről. 23:45: Német és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11:20: Felolvasás. 11:45: Felolvasás. 13:10: Hangverseny. 13:40: Hírek. 14:30: Szalonzene. 15:30: Hírek. 17:15: Diákfelőra. 17:45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18:10: Tánclételek. 19:00: Sportközlemények. 19:15: Felolvasás. 19:40: Cigányzene. 20:15: Hírek. 20:25: Operaház zenekara. 21:10: Andrea mester. Vigjáték két részben. 22:40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Hangverseny. 23:25: Hanglemezek. 23:40: Hírek német, olasz angol és francia nyelven. 24: Cigányzene.

Budapest II. 20:15: Cigányzene. 20:30: Felolvasás.

JULIO BAGHY A „HURRÁ!“ CIMŰ 400 OLDALAS ESZPERANTÓ REGÉNY SZERZŐJE, AKIT ÖT FÖLDRÉSZ ISMER

Budapestről jelentik: Az eszperantisták Hölgy-üti gyűléstermében szól a harmónium és két szimpátiikus fiatalember így dalol a pódiumon:

Kongresa amo nur pajla flamo oktaga paradiza viv'...

A szép, szomorú nótát a hirdeti választékos eszperantósággal, hogy a „kongresszusi szerelem csak szalmaláng, nyolcnapos Paradicsom... A szimpátiikus fiatal emberek ugyanis az augusztus 15-iki országos eszperantó kongresszusra készült operettet próbálják, lelkesen és nagy buzgalommal. Lelkesedésük és buzgalomuk azonban nem lenne magában elég ahhoz, hogy a színészi produkcióban a főgépészi és kereskedői (az a fiatal emberek eredeti foglalkozása) nyomokat elmosassák.

Amde ott ugrál, táncol, énekel, szaval körülöttek, előttük, velük s végül „belőlük” is egy csupa temperamentummal ruganyos idegű férfi: minden eszperantisták „pacjo”-ja (apukája), az író szilveszter-nár-rendező nagypapa, aki saját tehetségének szuggesztív erejével végre is kiharozta két főszereplőjéből a kívánt komédiás-teljesítményt.

A „FÉRJKÖZVETÍTŐ”

A harmadik főszereplő: a primadonna nem jött el. A bonviván, aki magánéletben férje a művész-nőnek, kijelenti, hogy másik címszereplő után kell rézmi, mert neje felhúzza az orrát valami miatt, ő bizony nem tudja, miért, de nem is érdekli ő mindig udvarias volt vele a próbákban, merő kényeskedés az egész.

— Mielőtt elvettem, — panaszolja a bonviván — minden magánügyet félretéve áldoztam mindent az eszperantóért.

Az eszperantó megtette kötelességét: férjet szerzett neki, az eszperantó mehet!

— Így van ez bizony, — mondja sóhajtván Pacjo is, két jelenet közti cigarettaszünetben — a hölgyek közül sokan járnak férjszerzési indítékból az eszperantókörbe. El is neveztem az eszperantót edz-

perantónak, ami ezen a nyelven férjhezvettőt jelent.

— Meséljen valamit az életéről, Pacjo! — kérem a mestert.

Vállat von és csak a konkluziót hajlandó összefoglalni.

— Az élet szép, — mondja tömören és ezt a kivesszőfében levő banalitást olyan egyedülállóan egyénien ejti ki, hogy szavai mögül a maga teljes jelentőségében érzi az ember felviharzni azt a rendkívüli életet, amelyről kollégái az előbb néhány szóval meséltek.

A „HURRÁ”, A „ZÖLD SZIV” MEG A TÖBBI

Aztán mégis megoldódik a nyelve.

— Foglalkozásom: író, színész, rendező és tanár. Mindez eszperantóilag. Nyelvi antitalentum vagyok. Három világrész minden országában voltam, Bulgária kivételével, de egyik ország nyelvét sem tanultam meg. Viszont mindenkit megtanítottam eszperantóul. Tizenhat könyvem jelent meg, színdarabok, versek, regények, novellák és számos újságcikk, mind eszperantó nyelven írtam, tizenhét nyelvre vannak lefordítva a műveim. A világ legelső háború regényét én írtam, 1920-ban jelent meg. Egyik könyvemet magam fordítottam magyarrá.

— Mikor kezdte irodalmi működését?

— A szibériai hadifogságban. Mégpedig azért, mert ott is tanítottam. Tizennégyféle nemzetiségű fogolytársamat oktattam egy csoportban, akik közül egynek sem tudtam a nyelvén. Ezeknek a tanítványaimnak a tanulásához természetesen olvasmányokra volt szükségük. Kézírással kezdtem eszperantó újságot írni. Ebbe írtam azután a verseket, novellákat és regényeket.

— Mennyi idő alatt írta rengeteg művét?

— Nagyon gyorsan dolgozom.

„Hurrá” című regényemet, amely 460 oldal terjedelmű, 34 nap alatt írtam meg.

miközben Hollandiában tanítottam 6 városban 300 embert. A vonatot kopogtattam az írógépet, két város között. De a legnehezebb bravurom a La verda coro (zöld szív) című regény, amit puszta a nyelv-

tanításhoz írtam. Az első fejezetben csak a egyszerűbb szavak szerepelnek, kezdőknek való nyelven. A további fejezetek szukcesszive válnak egyre nehezebbeké mind szóismeret, mind nyelvtan szempontjából. Örjítő munka volt mindig csak a adott szavakhoz és korlátozott grammatikához nálni a regényt, amelynek még érdekfeszítőnek kellett lennie. De sikerült! Világszerte ismerik a Zöld sziv-et. (A zöld az eszperantó színe).

A NEPSZERŰ JULIO

— És világszerte ismerik a mestert magát is a egyszerűbb szavak rajongója. — Perzsiáig gligái minden eszperantista tiszteli és szereti Julio Baghyt. És mindenki pacjo-nak, apukának szja, még a nyolevanévesek is!

— Utóvégre én is nagypapa vagyok már — büszkén Julio Baghy és megmutatja öt éves kaja fényképét.

— Negyvenöt éves a nagypapa, — sugja a töngrő.

De annyinak sem látszik. Ahogy csillogó szemmel adomázik, tréfás külföldi élményeit meg hogy hogyan barátkozott össze Párisban egy armita hercegnővel, hogy hogyan tanított meg val eszperantóul, úgy, hogy az azt hitte: angolul tan meg és csak a végén derült ki az igazság és hogy az eszperantóval sokkal többet ért el, n egyetlen külföldi nyelvvel, olyan a nagypapa Julio Baghy, mint mókaskedvű kisdíák.

A multkoriban külföldről kapott levelet, a ien csak ez a címzés állt:

Julio

Magyarország

a a borítékra rá volt ragasztva az eszperantó lág.

Es Pacjo megkapta a levelet.

Jugoszlávia semleges marad

Belgrádból jelentik: A Samouprava szer számában a következőket írja: Országunk gyon szerencsés helyzetben van, mert nem e a nemzetközi összetűzések zónájába, másrés a felelős tényezők kellő módon gondoskolt az ország védelméről és így a közvélemény e kintben is teljes nyugalommal várhatja az e ményeket. Ezeknek a körülményeknek és p tikusainknak köszönhetjük, hogy országunk b ső békeességben és éltégy békeakarunkat külföldön is méltányolják.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet, alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fűrdő s gyógyhely hirdetése szavankint egy leu. Levelezés nem közzélhető. Házaság szavankint öt lei, minden más rovatban szavankint kettő lei. Lerkiel apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetés két felvezet I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. Helsenbein-trafik, Piata Badaea Cárta 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület Helsenbein-trafik, Piata Lahovari IV. kerület: March-trafik, Piata Kúttl. — Nógrády-trafik, (Ti voli mellett). Olariu-trafik, Piata Dragalina 6. Telefo 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—18.

Oktatás

Pótvizsgára lelkiismeretesen előkészítetek, elsősorban román nyelv és irodalom, történelem, földrajz, és francia nyelv, és irodalomból. Eddigi eredmények garantálják a sikert. Cím I., Bulev. Reg. Maria 3. II. em. 6. Telefon: 18—41 1070

Okleveles középiskolai tanárnő privátórákat ad német, angol, francia, latin, görög, román és magyar nyelvből, továbbá stenografiából a 3 hazai nyelvben. III., Bulev. Carol 7. II. em. 9 ajtó. 1135

Állást keres

Középkorú férfi román, magyar, német, angol, francia nyelvismerettel állást keres. Cím Komesz Mátyás Freidorful-Nou XII. ueca 55. 1124

Vissztergályos műhelyben tanonak állást keres 14 éves, hét elemít végzett fiú. Cím Franzen Mihály II., Str. Torac 1. 1025

Házmesternék ajánkozik bérházba, vagy kocsiának is elmenne, szorgalmas középkorú férfi. Cím: Guéz Mihály II., Str. Tigrlul 34. 1024

Irodai gyakorlatom hét év. Foglalkozást keresek. Kiss Lajos Fratelia I. 26. 1064

Lakás

Kétszobás lakást összes mellékkellyiségekkel a II. kerület elején, vagy az I. kerület villanegyedében november 1-é keresek. Cím a kiadóban. 1499

Kiadó kétszobás modern, tágas udvari lakás, fürdőszobával, cserépkályhával. IV., Str. Sturdza 49. 1023

Bütorozott szoba fürdőszobahasználattal, esetleg teljes ellátással azonnalra kiadó. IV., Str. Mircea Voda 3. 1039

Kétszobás modern lakás november 1-re bérbé kerestetik. Lehetőleg a II kerület elején, vagy az I. kerület villanegyedében. Cimeket kérem sürgősen leadni a kiadóban. 1410

Állás-velet

Új összecsuható ruganyos vaságy jutányosan eladó. III., Str. Ioan Vasii 16 Könyg. 1096

Külfölete

Egy-két középiskolai tanulót a legjobb ellátással mérsékelt árért elfogad kisebb úri család. Cím a kiadóban. 1218

Hirdessen a Déli Hírlap-ban

Gyomorsav ellen igyon **Ciuc-megyei „Borviz de Remetea“-t** hatása tökéletes 1 liter 11.- lei + üveg Főlerakat: **„MINERALIA”** ásványviz nagyban. III. Bulevardul Carol 45. Telefon 22—60